

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre... 14 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétbe és ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kérésre visszajárásokat vagy megőrzéseire nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, május 27.

Nemzetközi védelem.

(K. Ö.) Lubin Dávid amerikai polgár levelet írt az olasz királynak, melyben utal arra, hogy tekintettel a földművelő osztályok szervezetlenségére, általánosan tapasztaljuk, hogy képtelenek vagyunk a mezőgazdasági termelés különféle formáinak tökéletesítéséről és, saját érdekeiknek megvédéséről a piacokon gondoskodni. És minthogy a nemzetek az erre irányuló harcban jóformán kimerítették erejüket, üdvös dolog lenne egy nemzetközi szervezetet létesíteni, annál is inkább, mivel a termelés és értékesítés napról-napra jobban a nemzetközi viszonyok által lesznek befolyásolva.

Az olasz király, mint ismeretes, magáévá tette az eszmét és diplomáciai uton érintkezésbe lépett a mezőgazdasági államokkal, melyek nem vonakodtak hivatalosan is részt venni a május 28-án Rómában megtartandó értekezleten, melynek célja »Nemzetközi Mezőgazdasági Kamara« czimmal a mezőgazdaság nemzetközi védelmét szolgáló intézményt létesíteni.

Tehát a mezőgazdaság régi sebének van hivatva behegeszteni a nemzetközi kamara. Ha a termelés és értékesítés kérdését meg tudja oldani, akkor annak létesítési elvülhetetlen érdemeket szereznek maguknak a mezőgazdaság felvirágoztatása körül. Mert mi könnyebb, mint mondani,

termeljük azt, ami első sorban nekünk kell, aztán termeljük azt, ami a külföldnek kell és itt is csak azt, amiben a külföldi termelés csak gyenge versenyt csinál, azután azt mondani, értékesítsünk úgy, hogy a közvetítés kizárásával, a haszon a termelőnek jusson. Mindezt könnyű mondani, de nehéz megcselekedni. Benne vagyunk az egyoldalú szemtermelésben és az intenzív agrikultúrához sem pénzünk, sem tudásunk. A termelés szükséges irányításától tehát még nagyon messze vagyunk.

Az értékesítés pedig teljesen a mezőgazda hozzájárulása nélkül történik. Ki vagyunk szolgáltatva a közvetítésnek és börzei hatalomnak, mely nemzetközi szervezettel korlátlan ur az értékesítés terén. Egyes nemzetek kormányai és törvényhozásai már nem bírnak vele. Ha egy pillanatra le is gyűrjük, újra felül kerekedik és még iszonyatosabb árrombolást visz véghez. Németország, Anglia és Ausztria példái mellettünk bizonyítanak. Rólunk pedig ne is beszéljünk. Csak gondoljunk vissza a márcziusi árrombolásra, ami unostig elég annak bizonyítására, hogy a mezőgazdaság piaci érdekeit elenséges kéz kerítette hatalmába.

Nem mondjuk azt, hogy mindkét irányban egyes nemzetek nem törekedtek volna a helyzeten javítani. Csakhogy az egyes nemzetek gazdaságpolitikai irányzata szerint a törekvések vagy gyengéknek bizonyultak, vagy éppen csak kísérletek maradtak. Nagyon üdvös eszme volt tehát

annak a nemzetközi szervezetnek alapját megvetni, melytől úgy a kezdeményező, mint mindazok, kik eddig vele foglalkoztak, a lehető legjobb eredményt várják. Vonatkozik ez különösen a mezőgazdaság szervezésére, mely Lubin szerint csak névleg van szervezve. Míg a városi érdekek hathatósan egyesíthetik az erőket egy körülhatárolt területen, a mezőgazdaságnál az másképp van, mert azok a főtevényezők, melyek befolyásolják, nemzetközi és helyi, vagy nemzeti akcióval nem kezelhetők. És mi haszna van, mondja ugyancsak Lubin, a mezőgazdasági szervezetnek egy országban, egy államban, vagy egy nemzetnél, ha viszonyainak szabályozói más országból gyakorolnak reá befolyást.

Amikor tehát a legnagyobb örömmel üdvözöljük agrárérdekeinket oly közletről érdeklő nemzetközi akciót, még csak annak a követelésnek adunk kifejezést, hogy nemzeti gazdasági politikánk is oly tartalmu legyen, mely mindenben a mezőgazdaság boldogulását teszi lehetővé.

A politikai válság.

A válság ügye nem halad előre még abban az irányban sem, amit biztosan jeleztek, hogy gróf Tisza kedre megkapja felmentését és a hivatalnok-miniszterium kinevezését.

Egyelőre nehezen megy a hivatalnok-miniszterium összeállítása, mert nem kap rajta senki. A magasabb rangú hivatalnokok, államtitkárok sem akarnak vállalkozni, sőt például

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Koldus mizéria.

Írta: Kines István.

A porpácziai igen derék böcsületes emberek, csak koldusaikkal nincsen szerencsésük. Mindjárt kipusztulnak a falujokból. Ugy csalogatják őket pénzzel, szép szóval messze vidékről, de mire körülnéznek, már megint egy sincs.

Háromra emlékszem s mind a három fölcsufolta a falut: egyik házat vett, a másik fiát fiskálisnak taníttatta, a harmadik meg alig egy esztendei hivataloskodás után berukkolt a menyei regimenthez.

Pedig a kora miatt még élhetett volna szegény. Hatvan egy néhány esztendő még nem olyan rémséges idő, hogy amiatt a koldus mindjárt beadja a kulcsot. A telhetetlensége vitte a sirba.

Szegény Károly! Zsédenyből szakadt a falunkba s valamikor válogató volt, de hát mi nem törődünk a családi nevével, hanem csak

Károlynak hívtuk. Vele tudom, hogy nem vallottunk volna szégyent: meg volt benne a jó koldus igazi jellemvonása: nem tudta tartani a pénzt. Száz esztendeig ha él, hát akkor se gazdagodik meg s nekünk nem kellett volna új koldusról gondoskodnunk. De hát ki tehet róla, elpusztult időnek előtte. A tulságos jótékonyosság vitte a sirba.

Ugy történt, hogy a porpácziai templomot építettek s abba elhelyezték a Szent Antal-pörsölyét. Mikor karácsony táján a mester az irgalom jótékony szekrényét megnyitotta, hát keresves hat pöngőt találtak benne.

Először persze nagyon megörültek annak a böcsületes keresménynek, hanem utóbb a legnagyobb zavarba jöttek. Mert úgy tessék venni, mit csináljanak a pénzzel, mikor az egész faluban nem találkozik egy árva lélek, ki az alamizsnára rászorulna?

Károlyt, a falu koldusát ugyis uri mód tartják valamennyien s most talán a Szent Antal keresményét is rápazarolják?

Hanem hát nem maradt más hátra, Károlylyal kellett mégis egyezkedni.

Meghívták és megkérdezték tőle, mire volna leginkább szüksége. Kenyérre, lisztre, sóra. Hanem a koldus rázta a fejét. Azt mondta, azzal ő mivel el van látva. Ha tetszik, adják ki neki azt a summát pöngő pénzben.

Abba meg a porpácziai nem mentek bele. Hiszen a pörsölyre rá vagyon írva, hogy Szt. Antal kenyere, nem pedig Szt. Antal pénze, hogy tehát azt a summát pénzbe adják ki Károlynak, arról szó se lehetett.

De mégis mit csináljanak?

A bírónak jó eszméje támadt.

— Csizmát kell neki venni — ajánlotta végezetül — a mint látom, a csizmád nem igen állja ki a telet, Károly.

A koldus ugyan tiltakozott az eszme ellen, de mert a lábbelije tányleg itt-ott ásitási hajlamokat mutatott, a tiltakozását nem vették figyelembe. A bíró mindjárt maga vett a koldus lábáról mértéket, czollstokkal megmérte a hosszúságát a lábaféjtől a sarkáig, a többit

— A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre —

MITTEILER EDE

Nagyvárad,
 Fő-utca.
 (Uri Casinó-épület)
 TELEFON 520.

angol divatszabó cég

■ Szövetek és bélések méterenkint nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be. ■

mely angol szövetekből a legujabb szabás szerint a legszebb kivitelben készít **férfi öltönyöket**, s minden e szakba vágó ruhaneműeket. — **Női costümök**, valódi angol **SZÖVETEK** nagy választékban.

Makfalvy Géza államtitkárságáról is lemondott. *Kvassayról* pedig azt mondják ismerősei, hogy függetlenségi képviselő akar lenni.

Igy valószínűleg marad minden a régiben — marad a Tisza-kormány is.

Láng Lajos péntek este Bécsbe utazott és előzetesen Tiszával konferált; azon határozott kijelentéssel szemben, hogy az új miniszterelnök nem tartozik semmiféle párthoz, azt kell hinnünk, hogy Láng utazásának más célja van. Van is egy verzió, mely azt mondja, hogy Láng utazása csupán a *kvótakérdéssel* függ össze. Bécsben megijedtek attól a hírtől, hogy a Ház a kvóta kifizetését megtagadni szándékozik. Lángot tekintik Bécsben a legnagyobb kvótatudósnak és megakarják tudni az ő véleményét ebben a kérdésben; esetleg Láng nem is kerül a király elé, hanem csak Goluchoszkival fog értekezni. Ha Láng a kvótaletiltást lehetségesnek mondaná, akkor egyszerűen elfogják napolni a Házat és az ujonnan kinevezendő ideiglenes kormánytól előleges ígéretet fognak venni, hogy az összkormány felelősségére az ideiglenes pénzügyminiszter ki fogja fizetni a kvótajáradékot a Ház elnapolási ideje alatt.

Ezalatt a vezérő-bizottság gondoskodik róla, hogy meglepetés ne érje a parlamentet Hevesmegye kérvényének kapcsán ma *Batthyányi* Tivadar határozati javaslatot nyújtott be, melyben a képviselőház a törvényhatóságokat hasonló szelleű kérvények beadására biztatja. Arról is gondoskodnak, mit tegyenek, ha exlexben elnapolná a kormány a Házat.

Ugy látszik, most következik a küzdelem nehezebb része, melyben nagy megpróbáltatás vár a nemzetre.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 27.

Elnök *Justh* Gyula.

Ma előbb tudomásul vették a gazdasági és a naplóbiráló bizottság jelentését, ezután áttértek a kérvényekre.

Legelőször Heves és Somogy megye kérvénye került sorra.

Pap Zoltán ismertette Heves megye kérvényét, mely régi alkotmányunk megvédését kéri. E kérvényhez csatlakozott Somogy megye is (Éljenzés és most járja be az országot s remélhetőleg csatlakozik hozzá s hasonló kérvényeket küld föl a többi törvényhatóság is. A szónok ezután a magyar alkotmányról beszélt, mely vagy egészen megvan, vagy sehogy sincs. Épen mint a katolikus vallás. Ha nem fogadjuk el egészében, akkor már a reformáció előtt állunk.

Felolvassa a hevesi feliratot, melyet a baloldal élénken helyesel. Am a felirat ama részénél, hogy ő szent felsége megfogadta, hogy a törvényeket mind ő maga megtartja, mind pedig megtartja, az öreg Madarász közbeszólt: — Szépen megtartja!

A kérvényt a baloldal megtapsolta, az előadó pedig javasolta, hogy vegyék tudomásul, helyezték az irattárba.

Záró szavait azzal végzi, hogy e kérvény ellen folytatott küzdelem közepén talál bennünket. Ferencz Józsefet a legalkotmányosabb királynak nevezik. Hogyan van az, hogy mégis e kérvény éppen most régi alkotmányunk védelmét kéri? Mert nincs alkotmányunk.

— Papiroson van! — kiáltanak a balon. Szónok azt izeni Heves megyének, hogy itt férfiak vannak, akik megvédik alkotmányukat. Fiat justitia, pereat mundus. (Tetszés.)

Batthyány Tivadar gr.: Helyesli, hogy mikor az alkotmány veszélyben van, a törvényhatóságok állják kiáltanak! (Gr. Károlyi György mosolyog.) Lehet ezen mosolyogni, de a mi őseink, mikor az alkotmány veszélyben volt, nem mosolyogtak, (Zajos helyeslés a balon.) hanem tettekkel védtek meg. (Taps a balon.) Ha a Házba jönnek a képviselő urak menjenek át a Szabadság-téren a régi Neugebaude épülete állt itt, gondolják el, hogy mi történt ott s akkor mosolyogjanak.

Hock János: Lehet olyan mosolygás is, mely a hülyeség jele.

Batthyány Tivadar gróf fejtegeti azt az abszurd felfogást, amit a tulajdonosok vallanak. Hogy t. i. a többségbe jutott ellenzék egyszerűen vegye át a régi többség elveit, szerepét s vállaljon kormányt, csak azért, hogy béke legyen. Ez az egyéni tisztességbe is ütköznék, méltán bramorbáknak, politikai swindlereknek mondhatnák őket. A koalíció programját a mérséklet hatja át. A királynak joga van olyan kormányt is kinevezni, mely nem a többség soraiból való. De ha azt itt leszavazzák, akkor le kell mondania s akkor föl kell oszlatnia a Házat. Erre a célra megkapja az indemnitást. Menjünk a választók elé. (Taps a balon.) A

magyar nemzet el fogja söpörni a kilenczes bizottság programját is, a koalíció programját is és követelni fogja a teljes perszonális uniót. (Taps a balon.) Ez az alkotmányos megoldás. Bármely más megoldás jön, mind az ősi magyar alkotmány sérelme. Ami szólásunkból hiányzik *Beamter* vagy *Geschäftsministerium*. Ha ide ilyen kormány jönne, elbánik vele az egész ház. (Tetszés a balon.)

— Elbánunk vele, mint a darabontokkal! — kiáltanak.

— Kidobjuk! — kiált *Hock* János. Ezt a kormányt is régen ki kellett volna dobni.

Batthyány Tivadar gróf. Nem hiszi, hogy magyar emberek vállalkoznának ilyenre.

— A kegydíjasok! — kiáltanak a balon.

Batthyány Tivadar gr.: Az ilyen kormányral — tudom, majd elbánnak a törvényhatóságok. De elvárom a magyar társadalomtól is, hogy ezekkel szemben tudni fogja kötelességét. (Élénk helyeslés a balon.) Szónok ezután arra figyelmeztet, hogy ha a válságot megoldani nem lehet, akkor ez a többség a *katonai külterheket restringálja* és a nép százezreinek segítségére fogja megszavazni. Majd belátják akkor ott fenn, hogy ismét megkéstek egy gondolattal. (Tetszés.) A magyarok Istene lehetővé fogja tenni, hogy alkotmányunk csorbát ne szenvedjen. Hiszi ezt az ő mély dynasztikus érzéséből kifolyólag, mert hisz a király megfogadta, hogy Magyarország törvényeit és függetlenségét fenntartja. Nekünk pedig pedig biztos fegyverünk a törvény. Határozati javaslatot ad be. (Taps és éljenzés.)

Ha ex-lexben elnapolják . . .

Kaas Ivor báró köszönetet mond Heves és Somogy megyéknek, valamint a többi csatlakozó törvényhatóságoknak, hogy az alkotmány védelmét eltökélték. Törvénytelen állapotban vagyunk. Ebből következtek az összes zavarok. Alkotmányunk már is meg van csorbítva. Számol azzal az eshetőséggel, hogy a leendő kormány lép a törvényes utról, akkor megkezdődik a harc. Akadnak talán gyászmagyarok, akik magasabb penzió kedvéért vállalkoznak arra a szerepre s *exlexben elnapolják az országgyűlést* . . .

Felkiáltások: Együtt fognak maradni.

Kaas Ivor báró: . . . s az országgyűlés nem teljesítheti honvéd kötelességét. Akkor a megyék meg fogják tiltani, hogy a kormányrendeleteket a főispántól az utolsó jegyzőig bárki végrehajtja. Bizik a passzív rezisztenciában, a magyar közigazgatási hivatalnokok nem kell hogy ott hagyják állásukat, de meg fogják akadályozni a pátensek végrehajtását.

már tudják a szombathelyi csizmadiák. Ugy illik majd az a csizma, akár csak Károly lábára ráöntötték volna.

A minthogy illet is.

A mesterné elment a vépi vásárra, megvette a vadonatúj csizmát és vasárnap Károly már abban állított be a templomba. A lába kicsit lötyögött benne az igaz, no de mirevaló a szalmacsutak? Tessék vele kibélelni azt a portékát.

Hanem hát annál cifrább volt, hogy Károly harmadnap beállított a mesterhez. Azt jelentette:

— Kicsiny a csizma, uram.

— Lehetetlen — fakadt ki a mester — hiszen a minap még lötyögött benn a lába.

— Az a minap volt, uram — ellenkezett a koldus — hanem most tudom, hogy kicsiny. Szorit jobbról is, balról is. Tessék valamit tenni vele.

— De mit tegyünk vele?

— Ki kell cserélni — felelt Károly nyu-

godt számítással — én már találtam is magamnak való csizmát: a kanász elcseréli s két forintot még ráfizet. Kitűnő üzletet csinálunk vele.

A mester tekerte a fejét. Mit nem akarna még ez a Károly!

Könnyű volt átlátni a szitán. A koldusnak minden áron a két pöngőre fáj a foga.

No hanem abból semmi se lesz — gondolta a mester magában s egyben ki is jelentette:

— Tessék elcserélni, nem bánom, a kanász azonban nem fog felülfizetni. A kanász sem olyan gazdag ember, hogy kis nyereség megtártana neki. Tehát úgy lessz, szőrért szőrt. Ha a kanász csizmája jobban illik, ám cseréljen vele, Károly.

— Hogyan? Azt a két forintot elengedjem neki? — ütközött meg a koldus.

— Tetmézetesen.

Tekerni kezdte a fejét. Látszott rajta, hogy nem tetszik neki az egész dolog.

— De hát — kezdett újból alkudozni — ha egyszer maga kínálja.

— S ha százszor kínálja, pénzt nem szabad elfogadni.

— Pénzt nem szabad elfogadni, pénzt nem szabad elfogadni . . . norfondirozott a koldus — furcsa, igazán furcsa!

— Furcsa vagy nem furcsa, az nem tartozik magára, telett most már bosszusan a tanító — a Szt. Antal pénzével nem seftelünk, lelkem. Most pedig kotródjék már egyszer.

Károly, a falu szegénye tényleg elkotródott, de úgy tekerte a fejét, mintha dróton rángatta volna valaki.

Néki ez a dolog semmihogyan nem tett. Veszekedni mindazáltal nem mert. Ment, ballagott s az egész uton azon gondolkodott, mitevő legyen ő már most. Az a vadonatúj csizma a lábán semmihogyan nem maradt veszt. Szabadulni akart tőlük mindenáron.

S a végén, mintha megtalálta volna a dolog nyitját, mert egészen jókedvre szotytyant. Még fűtyörészni is kezdett.

Fogta magát és elment a kanászhoz. Ott a

RÁDIUM. Már a régiek sejtettek némely ritka ásványvizben oly titkos gyógyerőt, melyet mágneses jelenségekkel magyaráztak. Az igazi okot azonban csak a legujabb korban ismerték meg, amidőn néhány gyógyforrásban rádiumot fedeztek fel. Hazánkban ezen csodás elem eddig egyedül a Schmidhauer-féle **IGMÁNDI**-késérővizben találtak s így érthető a vele elérhető meglepő gyógyeredmény. Már fél pohárral használva eltávolítja a gyomorban és belekben fészkelő sokféle betegség csiráját s ezzel elejét veszi a baj kifejlődésének. Mint ivó kúra gyomor és bélbajokban, továbbá *elkövéresedés, szívelhályosodás* s azzal járó *fulladásnál sárgaság, máj- és lépdeganat, cukorbetegség, aranyér, csúsz és köszvény*nél. *vérbőség*nél stb. kitűnő eredménnyel használható. Kapható Nagyváradon mindenütt. Nagy üveg 50 fillér, kis üveg 30 fillér. Fűszétküldés a forrástulajdonos: Schmidhauer Lajos gyógyszerésznél, Komáromban.

Egy hang: Vészi is ott lesz a barrikádokon.
Vészi József: Kaas mellett ott fogok vérezni.

Kaas Ivor: Én 1860-ban fogházat szenvedtem, ha kell, most is megyek a vépadra; hisz a miniszterelnök golyót és akasztófát emlegetett, de a barrikádokra nem megyek, mert az törvénytelen. (Taps a balon.) Ezután a sajtót aposztrofálja. Bizik a magyar sajtóban, hogy e válságos időkben — úgy mint eddig — kiveszi részét, előkészíti a harczra a közvéleményt. Elfogadja Batthyány javaslatát. (Taps éljenzés a balon.)

Egy volt alispán.

Náway Lajos, Csanád vármegye volt alispánja mondott ezután nagy figyelemmel hallgatott beszédet. Feledni akarja a multat; ma csak egy ut van minden magyar előtt: a haza érdeke. A nemzeti jogokból nem kell elalkudni semmit. Hiszi, hogy a válság kedvező megoldást nyer, hiszi azt a történelem régi tanulságai alapján. Örömmel látja a megyék feliratait. Elfogadja Batthyány indítványát. Bizik a vármegyékben, a magyar családokban is, hogy védői lesznek a magyar alkotmánynak. Akarni tudjon a nemzet, akkor győzni fog. (Zajos éljenzés és taps balról. Kossuth, Andrassy, sokan mások üdvözlik a szónokot.)

Jusk elnök fölfüggeszti az ülést s maga is gratulálni megy. A képviselők felkiáltanak: Éljen Csanád megye!

Szünet után.

Hermann Ferencz szólalt fel. A magyar nemzet küzdelme már — ugymond — 400 éves az osztrák hatalom ellen. Örömmel üdvözlí a hevesi feliratot, melyet elfogad.

Udvary Ferencz a kivándorlási ügynökök visszaélései ellen interpellál. Az ügyet kiadták a belügyminiszternek.

Ezzel az ülés véget ért.

A kőműves sztrájk.

— Miniszteri kiküldött Nagyváradon —

Tegnap az a hír terjedt el a városban, hogy az idegenből hozott kőműves munkások szintén csatlakoznak a sztrájkolókhöz s így megszüntetik a munkát. Ez azonban nem felel meg a valóságnak, mivel csupán egy idegen munkás hagyta abba a munkát.

A sztrájkolók tényleg megkísérelték, hogy csatlakozásra bírják az idegen munkásokat.

falu végén legeltette a csordát s azzal hosszú alkudozásba bocsátkozott.

Mi volt, mi sem volt az alkudozás vége, ki tudta volna megmondani. Hanem egy az bizonyos, hogy két-három nap alatt különös hír járta be a falut. Öregje apraja tudta már, hogy a falu koldusa iszik a korcsmában. Minden este összeül a kanásszal s iszszák a pálinkát, mint a vizet.

Hanem azért senki se törődött vele. A porpácsi koldusnak lám, ivásra is kerül — mondogatták büszkén a falubeliek. Aztán az ő Károlyuk igazán olyan koldus, a ki beválik a böcsületes koldusok családjába: nem gyűjt földi kincseket. Ez legalább nem csufolja föl őket.

Pedig fölcsutolta. Egy hét mulva halva találták szegény öreget az utcaszéli árokban mezitláb. Jelentést tettek a szolgabíróknak, kijött a járásorvos, hengerítették, tapogatták, de biz lelket nem tudtak már beléje verni. Azt mondták, megfagyott.

De hová került az új csizmája?

Lithion tartalmu!

Gyógyvíz és üdítő ital.
Szénsavdús.
Könnyen emészthető!

Szakorvosok, előkelő betegek vesebajoknál, húgyhólyag-bántalmaknál, emésztési és légzési szervek hurutainál páratlan sikerrel alkalmazzák, illetve használják. Magyarország legjobb gyógy- és élvezeti vizeinek egyike. **A SZULTÁN-forrás kútközelsége: Holénia Béla Eperjes.** — Kapható **Kádár János** urnál Nagyvárad.

Szerdán jelentkezett három csabai kőműves munkára: Fábrián András, Fábrián Mihály és Kovács János, akik a v. velencei iskolánál alkalmaztak is s az idegenek közzé osztották be. Ezek értik a szláv nyelvet s beszéltek is az idegenekkel. Ráakarták beszélni ezeket, hogy ne dolgozzanak.

Csakhamar észrevette a munkavezető, hogy miért állottak a csabaiak munkába s a három embert olyan munkához állították, ahol nem dolgoznak idegenek. Itt azonban nem akartak dolgozni, mire a rendőrség elé citálták.

A vizsgálatnál kitűnt, miszerint mindhárom csabai munkás csak azért állott dologba, hogy az idegenek közzé férközhessenek.

Egy idegen morvaországi munkás: **Bolaja Petro** az egyedüli az idegenek között, aki a sztrájkolókkal tart.

Ez bejelentette, hogy beteg s ezért nem dolgozik. Azonban felöltözött s a sztrájkoló kőművesek szakegyületébe ment, ahol természetesen örömmel fogadták, s tárgyaltak vele.

Innen a többi idegen munkásokhoz, az építkezésekhez látogatott el, ahol igyekezett sztrájkra bírni honfi társait.

Felhívta őket, hogy ne dolgozzanak, mert hazajönnék a vidékről a nagyszámu kőműves magyarok s akkor olyan zendülés lesz, hogy agyon verik őket.

Az idegenek azonban nem hajtottak rá, s kijelentették, hogy nem félnek, mert elég oltalomban részesülnek.

Garbay ismét megjelent.

Garbay budapesti munkás vezér, aki rendőri intézkedésre szerdán felutazott Budapestre, pénteken ismét Nagyváradon járt s értekezett Markóval és a többi sztrájkolókkal. Velük volt **Gárdos Mariska** szociálista agitátornő, aki már egy hét óta Nagyváradon tartózkodik s a kereskedő szakszervezet mai felolvasásán közreműködik.

Kemény Ignác rendőrbiztos, aki odaadással nehéz munkát fejt ki a sztrájkból felmerülő ügyeknél, nességét vette Garbay itt létének s kutatta. Zöldfa-utca végén találkozott is Garbayval s kérdőre vonta, hogy miért jött vissza a kitiltás dacára Nagyváradra.

Garbay azzal védekezett, hogy a kitiltást

A kanász viselte. Mikor vallatásra fogták azzal védekezett, hogy ő megcsérelte a maga csizmáját vele, de Károly, bár kínálta két pengővel, pénzt semmi áron nem akart elfogadni, hanem abban állapodtak meg, hogy a fölpénzt a korcsmában megisszák. Még a korcsmáros sem tudott az üzletről, mert különben a kanász csizmáját nem vette volna be három liter pálinka fejében. Szóval Károly a végén egészen csizma nélkül maradt. Ugy ment haza mezitláb s hogy elpatkolt, abban semmi csudálkozni való sincsen, mert tessék csak visszaemlékezni azon az éjszakán minden-hogyan czudar hideg volt.

Többet nem sütött ki a vizsgálat. És ha még ki is sütött volna más dolgokat, a szomorú histórián változtatni nem lehetett. Az egészben pedig a legszomorúbb az volt, hogy a porpáczikat az a haszontalan ember a legnagyobb zavarba hozta. Mert tessék megmondani, honnan szereznek ők a boldogtalan Károly helyébe más koldust a falunak hamarosan?

A singléri

SZULTÁN-FORRÁS

Lithion tartalmu!

húgyoldó és húgy-hajtó hatásu!

írásban nem közölték vele. Különben is békéltetés céljából jött vissza Nagyváradra.

Papolczy Ferencz tb. főkapitány intézkedésére Kemény rendőrbiztos pénteken éjjel kikísérte a vonathoz s felügyelt míg Garbai elutazott Nagyváradról.

Garbai állítólag pénzt hozott magával Budapestről s a családost sztrájkolók 5 frt, a magánosok 3 frt. segélyben részesültek. Garbai kijelentette azt is, hogy ezután hetenként állandó segélyben részesíti a központ a sztrájkolókat.

A miniszter kiküldötte.

Említettük, hogy a kereskedelemügyi miniszter távirati uton hívta fel **Pozsonyi László** iparfelügyelőt Budapestre, hogy személyesen tegyen jelentést a sztrájkrol.

Pozsonyi László részletesen referált a miniszternek s feltárta a sztrájk keletkezését és egész lefolyását.

A kereskedelmi miniszter intézkedett, hogy békéltetést kíséreljék meg s e célból **Lode Rezső** iparfelügyelő Nagyváradra érkezett.

A minisztertől tegnap a következő távirat érkezett Nagyvárad város tanácsához:

A nagyváradai kőműves sztrájk békés elintézése végett kiküldtem **Lode Rezső** iparfelügyelőt, a ki a békéltetés ügyében az ottani iparfelügyelővel fog eljárni. Hívja fel az érdekelt munkaadókat s a tényleg munkába állott sztrájkoló munkásokat, hogy a saját részükről 6—6 bizalmi férfit küldjenek ki, aki a május hó 28-án délelőtt 10 órakor az ottani iparfelügyelő hivatalos helyiségében a békéltetési tárgyalások megkezdése végett jelenjenek meg.

A miniszter megbízásából:

Szterényi.

Ma, vasárnap délelőtt tehát a miniszteri kiküldött vezetése alatt újból megindulnak a békéltetési tárgyalások.

Óhajtható úgy a város békéje, mint a sztrájkoló munkások s főleg ezek családjai érdekében, hogy a tárgyalások eredményre is vezessenek.

Jelezve volt, hogy ma újabb 150 főből álló kőműves transport érkezik Morvaországból Nagyváradra. Valószínűleg a miniszter ezen intézkedése folytán az idegenek idehozatalát a békéltetés befejezéseig függőben tartják az építő vállalkozók.

Pénteken különben az építő ipartársulat képviselőjében **Rendes Vilmos**, ifj. **Rimanóczy Kálmán** és **Incze Lajos** építészek felutaztak Budapestre a miniszterhez, hogy kikérjék közbelépését. Nagyon hihető, hogy az ő előadásuk alapján küldte le a miniszter a megbízottat.

A megbüntetett sztrájkolók.

Említettük, hogy csütörtökön a sztrájkoló munkások megtámadták az egyes építkezéseknél dolgozó idegen munkásokat. Előbb szidalmazták, majd kövekkel és tégladarabokkal meghajigálták őket.

A rendőrség a rendezarókat lezáratta s tegnap ítélte I. fokban felettük. — Hatot ítélték el közülök; és pedig **Varga Györgyné** 10 napi elzárás és 100 kor. pénzbírságra; **Balog Zsuzsát** 10 napi elzárásra és 100 kor. pénzbüntetésre, **Fodor Józsefet** 20 napi elzárásra és 200 koronára, **Torzsa Pétert** 10 napra és 100 koronára, **Hajdu Gergelyt** 10

napra és 100 koronára és Bajda Annát 10 napra és 100 korona pénzbüntetésre. Az utóbbi négyet, mivel ellenünk súlyosabb természetű cselekmények merültek fel, fogva tartották, a két elsőt pedig szabadon eresztették, mivel az ítélet még felelősség alatt van s nem jogerős.

UJDONSÁGOK.

* **Keresztjáró napok.** Ősrégi szép szokása a katolikus egyháznak, hogy az Áldozócsütörtök előtti három napot, hétfőt, keddet és szerdát imádságba merülve tölti; a hívők sokasága könyörögve jár egyik templomból a másikba, esdve a Mindenható áldásáért. E magasztos ájtatosság onnan ered, hogy az ötödik században 469 táján Franciaországot számos elemi csapás sújtotta. Mindenki az Ur akaratát látta e csapásokban érvényesülni s Vienne szent életű püspöke három napi böjtöt és köz-ájtatosságot rendelt el az Ur kiengesztelésére. Ez ájtatosságokat a jámbor püspök maga vezette. És a haragvó Ur ismét áldásával fordult az ő népe felé. Ennek az eseménynek csakhamar híre futott az egész keresztény világon s a közájtatosságok elterjedtek. A »Keresztjáró« nevet onnan nyerték e napok, hogy faluhelyen nem lévén több templom, rendszeren a határban álló kereszthez vonultak körmenettel.

Nagyváradon a három napi ájtatosságot mivel az olasz-i plebánia templom még nincs készen, most is a következő sorrendben fogják megtartani:

Holnap *hétfőn*, 29-én a székesegyházból Fürdő-utcán keresztül a *premontrei-kanonok-rend templomába* és innét vissza a székesegyházba. — *Kedden*, 30-án a *premontrei-kanonok-rend templomából* a *székesegyházba* a Fürdő-utcán keresztül és innét vissza a *premontrei-kanonok-rend templomába*. — *Szerdán*, 31-én a *Szent László plebánia-templomból* a *Kapuczinus-rend templomába* és innét vissza Szent László-templomba.

Mindhárom nap az ájtatosság reggeli *nyolcz órakor* veszi kezdetét. Kedvezőtlen idő esetén az egész ájtatosság abban a templomban tartatik, ahova a körmenet vezetett volna; vagyis *hétfőn* a *premontreiek*nél, *kedden* a *székesegyházban*, *szerdán* a *kapuczinusok*nál.

* **A pénzügyi bizottság ülése.** Nagyvárad város pénzügyi szakbizottsága az utóbbi időben gyakran ülésezik. Egymásután kétszer a város pénzkezeléséről és ellenőrzéséről alkotott szabályrendeletet tárgyalták. A jövő szerdán, május 31-én pedig több közérdekű ügy kerül a pénzügyi bizottság elé. Az ülés tárgysorozatába fel van véve a főmérnöknek adandó pótlék fedezetének kérdése, a városi kezelő és segédzemélyzet drágasági pótlék iránti kérelme, Hillinger Lipótnak a Sas bérösszegéből kért leengedés ügye s más ügyek.

* **A nagyszalontai állami főgimnázium ügye.** Ismeretes az a mozgalom, melyet a nagyszalontai községi algimnázium fentartó testülete indított a gimnáziumnak az állam kezébe leendő átadása és nyolcz osztályúvá fejlesztése dolgában. Biharvármegye törvényhatósága is foglalkozott közgyűlésben a kérdéssel és a főispán vezetése alatt küldött

ség is járt fenn a miniszterelnöknél és a kultuszminiszternél az ügy kedvező elintézése érdekében. Természetesen Tisza a legjobb akarral támogatja a gimnázium államosításának és kifejlesztésének ügyét, ezzel is szolgálatot akarván tenni az ő Nagyszalontájának. Azonban hosszabb ideig aludt az ügy a zavaros politikai helyzet miatt. Most azonban előbbre ment egy lépéssel az ügy. A vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratban értesítette Biharvármegye közönségét, hogy dr. *Findázy* Ernő egyetemi tanárt kiküldte Nagyszalontára, hogy az ottani községi algimnáziumnak az állam ellátásába való átvétele és nyolcz osztályúvá fejlesztése ügyében a fentartó testülettel tárgyaljon s a tárgyalás cselekményéről, esetleg már az átvételi szerződés tervezet bemutatása mellett jelentést tegyen.

* **A villamos vasut közigazgatási bejárása.** A nagyvárad városi vasút részvénytársaság kérelmére a kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1905. évi május hó 11-én 29452 III. sz. leiratával a m. kir. állam vasutak Nagyvárad állomásától Bémer térig terjedő vágány összeköttetésnek továbbá a létező Várház utcai vonal végpontja a kiépítendő Rhédei kerti vonal között tervezett összekötő vonal irányának a Zöldfa-utcai teher vágány sertés vásártéren fekvő szakaszának a Vásártéri utra leendő át-helyezésének valamint az ugyanott tervezett új kiterőnek közigazgatási bejárását elrendelte. A közigazgatási bejárás megkezdésének határ idejéül 1905. évi május hó 30-ik napjának d. e. 9 óráját tűzte ki, az összejövetel helyéül pedig Nagyvárad város székházának tanácstermét jelölte meg. Miről a kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1896. évi július hó 15-én 46181 sz. a. kiadott rendeletének megfelelőleg az érdekelteket azzal értesitem, hogy ezen bejárás esetleg fennforgó észrevételeket előterjeszhetnek. Nagyvárad, 1905. évi május hó 17-én. *Rimler* Károly polgármester.

* **A 48-as Kör jubileuma.** A nagyvárad 48-as népkör ma, vasárnap ünnepi negyedszázados fennállásának jubileumát. Ebből az alkalomból délelőtt fél 11 órakor diszgyűlés lesz a Zöldfa fogadó nagytermében. A gyűlést dr. *Stokker* József a Kör elnöke nyitja meg, mely után *Sas* Edékerre az alkalomra irt prologja következik; majd dr. *Barabás* Béla orsz. képviselő a Kör diszelnöke tart beszédet, utána pedig *Szatmári* Mór a Kör első jegyzője beszél. Ezután dr. *Adorján* Emil ismerteti a Kör 25 éves történetét, melynek adatait fáradságos buvárkodással gyűjtötte egybe. A diszgyűlés után társas ebéd lesz a Zöldfában, melyen a képviselők s a 48-as Kör számos tagja vesznek részt. Este fényes multság zárja be az ünnepélyt, melyet a Rhédei-kerti lövöldében tartanak meg. Ezen azok a képviselők is részt vesznek, akik csak a délutáni vonattal érkehetnek Nagyváradra. A multság tiszta jövedelmét a *Kossuth szobor* javára fordítják.

* **Esküvő.** Diszes esküvő volt tegnap, szombaton délelőtt 11 órakor az újvárosi Szent László plebánia-templomban. *Moldoványi* Ferencz nagyszalontai bérlő esküdött örök hűséget menyasszonyának *Petrovits* Ilona urleánynak, néhai *Petrovits* András, Nagyvárad város egykori főszámvevője leányának. Az esküvőnél mint tanúk *Tóth* Imre kir. ítélőtáblai bíró és *Németh* Sándor szőlőbirtokos szerepeltek. Az új párt dr. *Vucskics* Gyula plebános eskette.

* **Requiem Nogely kanonokért.** Boldogult emlékü *Nogely* István nagyvárad i. lat-szert. kanonok lelkiüdvéért tegnap szombaton a kapuczinus-rend templomában requiemet hallgatott római katolikus óvónékpázó intézet, mely sok érdemü buzgó igazgatóját vesztette el az elhunytban. A gyászmise reggel 8 órakor volt s *Bundala* Mihály kanonok az intézet jelenlegi vezetője végezte.

* **A főreáliskola köszönete.** A nagyvárad állami főreáliskola ifjusága városunk tanügy barátjaihoz gyűjtő ivenkkel fordult, hogy szegényebb sorsú társaiknak az országos tornaversenyben való részvételét lehetővé tegyék. A gyűjtés eredménye: *Moskovits* A. és fiai 5 kor., *N. N.* 2—, *Szűcs* Béla 2—, *N. N.* 1-50, *Bauer* Hermann 2—, dr. *Várnay* F. 2—, *N. N.* 1—, *Bordé* F. 2—, *N. N.* 0-60, *Szűcs* Izsó 2—, *Sebő* I. 10—, *N. N.* 1—, *N. N.* 2—, *Sipos* József 0-60, *Berger* Sámuel 3—, *Léderer* és *Kálmán* szeszgyár 2—, *Heller* Ede 1—, *Moskovits* A. és fiai 1—, *Emília* malom 1—, *Bognár* és *Szántó* 2—, *Biharvármegyei* takarékpénztár 10—, *N. N.* 1—, *N. N.* 2—, *Leszámitoló* bank 2—, *Oszták* magyar bank 6—, *Biharm.* keresk. bank 5—, *Bihoreana* bank 4—, *Jelinek* Géza 1—, *Radu* Demeter 1—, *Huzella* 2—, *Breider* Erzsike 0-40, *Nvárad* Népbank 2—, *Füchsl* Testvérek 1—, *Általános* tkp. 1—, *Nagyvárad* tkpt. 5—, *László* és *Hunyady* malom 10—, *Weimann* Béla 1—, *Rákos* Sárika 1—, *Nagy* Lajos 0-20, *Kaszner* Sidor 2—, *Freifei* Mór 2— *N. N.* 1—, *Weinstock* 1—, *Smerhovszky* 2—, *Békefy* Gy. 2—, dr. *Döry* F. 5 korona. Fogadják a nemes lelkű adakozók hálás köszönetünket, de engedjék egyszersmind meg, hogy a gyűjtött összeg egy torna alap létesítésére fordítassék miután közbejött akadályok miatt ifjuságunk a tornaversenyben nem vehet részt. *Az igazgatóság.*

* **Megszökött szélhámosok.** *Fazekas* Lajos hajdunádudvari illetőségű budapesti lakoshoz kinek Budapesten a Molnár utcában kávémérése volt, a mult héten beállított egy megnyerő külsejű idegen férfiú egy hölgygyel. A nyájas idegen megkávészván, érdeklődött a kávémérés üzleti forgalma iránt. *Fazekas* elmondta, hogy a forgalom épen nem élénk és ezért hamarosan tul is ad üzletén. A nyájas ur erre bemutatkozott mint *Zombori* István tiszapolgári sertéskereskedő és háztulajdonos és ugyancsak megbiztatta *Fazekas* Lajost, hogy tegye pénzzé mindenét és legyen társa fényes vállalataiban. *Fazekas* pénzzé is tette mindenét és feleségével valamint *Zombori* ural hétfőn *Váradra* érkeztek és itt a Körös utca végén levő korcsmába megszállottak. *Zombori* állítólagos felesége pedig ez alatt Tiszapolgárra utazott, hogy háztartása ügyeit intézze. Egy napi együttlét után *Zombori* István sürgönyt mutatott *Fazekas*nak. A sürgöny *Véső*ről érkezett és *Kemény* Gróf küldötte *Zomborinak*, nyájasan megbiztatván őt, hogy csak jöjjön sietve, mert 400 drb. eladó sertés várja. *Zombori* indult volna is csak épen 800 koronát kért telpénz-képen *Fazekas* Lajostól, akit immár ünnepelesen társul fogadott. Egy idejűleg, hogy *Fazekas* minden irányban megnyugtassa, elővett egy postatakarékpénztári betéti könyvet mely 18900 koronáról szólott és borítékba téve lepecsételve átadta *Fazekas*nak. Ekkora biztosíték mellett *Fazekas* is kiszurta immár a 800 koronát, *Zombori* mester pedig elutazott azzal, hogy kétszer 48 órán belül okvetlen vissza tér. De kedden legkésőbb sürgönyöz. Minthogy máig sem tért vissza, sürgönye se érkezett, *Fazekas* Lajos nagy aggodalmak közepette feltörte az öt pecsétet levélborítékot és elvitte a betéti könyvet a főpostára, megtudandó, hogy az jó-e.

!!! Legmegbízhatóbb bevásárlási hely !!!

STROHMAYER PÁL áruháza

Telefonszám: 166. Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám. Telefonszám: 166. az egész megyére.

Szolid, olesó szabott áruk.

Menyasszonyi kelengyek. Legjobb minőségű vásznak és siffonok, véggel és méterenként. Férfi, női és gyermek kész fehérneműk, ugyszintén mérték vagy minta szerint is. Szőnyegek, tüggönyök, ágy- és asztalterítők. Paplanok és matracok, valamint mindennemű mosóárúk, u. m.: kreton, batist, zephir és színes vásznak a legjutányosabb olcsó árú mellett beszerezhetők vagy megrendelhetők. Költségvetések, minták, ugyszintén 20 koronát meghaladó rendelések o o o o o o vidékre bérmentve küldetnek. o o o o o o

A főpostán azután megmagyarázták neki, hogy a betétkönyv az utolsó betűig hamis, még csak a rajta levő hivatalos pecsétek is hamisak. Most már azután Fazekas is belátta, hogy a vésői Kemény Gróf sürgönye is alighanem ilyen természetű okirat lehetett, ellenben 800 koronája végkép elveszett. Panaszt tett a rendőrségen, mely az eljárást folyamatba tette.

* **Eljegyzés.** Rácz János, városunk egyik tekintélyes fiatal iparos, eljegyezte Galló János polgártársunk kedves, szép leányát Rózsikát.

* **A hét humora.**

Igazán furcsa.

— Igazán furcsa, hogy Bécsben mindig azt hajtják: majd adunk mi a magyaroknak! És még sem adnak nekünk semmit.

Szíves meghívás.

(A nagykörösi választó a házban képviselőjüknél.)

— Azt hallottuk nagyságos uram, hogy Japán országba tetszik menni.

— Csakugyan oda készülök.

— Pedig azt gondoltuk odahaza, hogy talán inkább Nagykörösrre hívnánk a Nagyságos urat, mert ott is éppen olyan régen volt, mint Japánországban.

Hírek.

Oroszország nem bírván szaporítani bajóinak számát, szaporítja a tengernagyokét.

Ha Tisza István erős kéz, akkor Burián üres kéz.

Melyik az igazi Sárga-tenger?

— Az Adria, mert az olaszok sárga irigységgel néznek reája.

Meteor időjósolása.

Orbán és a többi kritikus napok elmúltak. De csak a kalendáriumban. A bécsi Burghan az Orbánok még mindig uralkodnak és nem akarnak a magyar nemzet iránt felmelegedni.

Mentség.

Keglevich István gróf kijelentette, hogy ő nem tudta, miszerint az ő kegydíjában összeférhetetlenség van. Ő mindig nagyon jól összefért vele.

Díjnokok.

— Magyarországon legjobb dolguk a díjnokoknak van. Kegyelmes Ur a titulusok és annyi a fizetésük, hogy a Rivierán tölthetik a telet.

— A díjnokok?

— No igen: a nyugdíjnokok és kegydíjnokok.

A homo regius.

— Papa, mi az a homo regius?
— Az az ember, akivel megkérdeztetik azt, amit — tudni se akarnak.

Egy kis anakronizmus.

— Annyi bizonyos, hogy ha Tisza István gróf lett volna Caligula, a lovát nem konzulnak, hanem fogorvosnak nevezte volna ki.

(Kakas Márton.)

* **Tolvaj krónika.** Deutsch Dávidtól Oláh Róza nevű cselédje tegnap megszökött, magával vivén cselédkönyvét és ezzel kapcsolatosan asszonyának 134 korona 50 fillér értékű selyem ruháit, továbbá 32 kor. pénzt; ugyan csak megszökött Klein Zsigmond Erzsébet kávéházából Szabó Mária is, aki viszont gazdájának fekete női esernyőjét vitte el a maga hiányzó esernyője helyett. Gábel Jakab igazgató tanító nak arany zsebóráját és lánczát tegnap virradóra valaki elemelte az éjjeli szekrényéről.

* **Elfogott kártyássipisek.** Tegnap délben a Kolozsvár felől érkező vonaton Sulán Sándor Fűrer Jakab és Kardos Gyula notórius kártyássipisek több utast megkoppasztottak. A jelen triumvirátus megérkezvén, az összeharcsolt 28 kor. pénzzel egyetemben nyomban a rendőrség vendégszerető hajlékába került.

* **Agyonvert földműves.** Sztojka Péter sályi lakos tegnap a falu korcsmájában összeveszett Lukus Demeterrel. A veszekedésnek az lett a vége, hogy Sztojkat Lukus egy felkapott székkel addig ütötte míg csak élet volt benne. Az esetről jelentést tettek a nagyvárad királyi ügyészségnek, melynek ideiglenes vezetője László Márton alügyész átírt Nissalovszky Endre vizsgálóbíróhoz, hogy a vizsgálat megejtése céljából szálljon ki a helyszínén. A hullát fel fogják boncolni.

Pannónia étterem és télikert.

Első minőségű Dréher-féle **KORONA-SÖR**, termelőktől beszerzett **kitünő BOROK**; továbbá izletes villás-reggeli **zóna szerint is kiszolgálva 20 fillérért.**

Tisztelettel **KARNER GYULA** vendéglős.

x Felhívjuk a t. olvasó közönség figyelmét **Mitteiler Ede** férfi-szabó mai számunkban közölt hirdetésére.

x **Sok pénzt takarít**, ha mindennemű vásznat, ágyneműt, paplant, takarót, női és férfi fehérneműt közvetlenül gyárakból rendel. *Kereskedelmi iroda Budapest, Kerepesi-ut 65. I. em.*

x **A fumei kávébehozatali társaság** fiók-üzlet már megnyitott. Legjobb kávék ott kaphatók, igen jutányos árak mellett.

x Elismert dolog, hogy az **Amerikai Aruház** (Olaszi Bazar-épület) olcsó árai utólréhetetlenek, így tehát feltétlen érdeke a vásárló közönségnek, hogy szükségleteinek beszerzésére oda forduljon, főleg a költözködéshez szükséges garnitúrák, függönyök, szőnyegek, paplanok és madráczokban meglepő nagy rakat van, úgy hogy a legkényesebb izlés is a legkényebben ki lesz elégitve.

x **Előleges jelentés.** Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a *Lloyd kávéház* udvarán az ujonnan épült kellemes *nyári helyiségben a Continens legihresebb és legjobb különlegességeiből szervezett, orfeum-társulat f. évi június hó 1-én, csütörtökön este megkezdte előadásait.* Szigoruan családi műsor. Bővebbet a napi hirdetések és falragaszok. Kiváló tisztelettel az igazgatóság.

x **Radium-felfedezés Magyarországon.** A kir. magyar természettudományi társulat chemia ásványtani szakosztályának 1905 márczius 28-iki ülésében Szilárd Béla előadást tartott a Schmidthauer-féle igmandi keserűvíz radio-aktivitásáról, amely szakkörökben nagy feltűnést keltett különösen azért, mert ez az első eset, hogy magyar ásványvizben rádióamot mutattak ki.

x **Felhívjuk** t. olvasóink szives figyelmét *Debreczeni Lajos* jó hírű géplakatosnak a mai számunkban közölt hirdetésére.

x **Hasznos tudnivalók.** Az orvostudomány tanítja hogy az egészséges emberi szervezetnek naponként egy liter vízre van italul szüksége. Ez a víz szolgál ugyanis a bevett ételek hígítószereül. E nélkül ugyanis a szervezet a megemésztett táplálékokat hasznosan feldolgozni nem tudja. Minthogy azonban a táplálékokkal a gyomorba minden esetben igen

sok és különböző betegség csirája is bejut, fontos, hogy italul olyan víz használtassék, mely bakteriummentes legyen, tehát azon csirákat ne szaporítsa, másrészt a táplálékokkal bevett baktériumokat a gyomornak megölni segíti, s végül, hogy a víz a gyomrot ne rontsa.

Be van igazolva, hogy ilyen czélokra a mohai víz végtelenül alkalmas, mert teljesetbakteriummentes. Másodszor, minthogy szénsavat tartalmaz, a baktériumok mérgező hatásán lerontja. És végül, minthogy a gyomrot alkalmasan izgatja, egyrészt étvágyat csinál, másrészt bőséges elválasztását okozza azon gyomredveknek, melyek azon kártékony baktériumokat megölik.

A mohai Agnesviz fogyasztását különben is főként tavasszal, kiváltképen lehet ajánlani. Ekkorra ugyanis a téli nehéz táplálkozás után a gyomor nagyon is megkívánja a gyomorjavítót. Másrészt ekkorra esik a legtöbb fertőző betegség, a mitől a mohai Ágnes-forrás a gyermeket és felnőttest biztosan megóvja. Gyermekknél ilyenkor mutatkoznak az angol-kór tünetei, a melyeket a mohai Ágnes viz mézstartalmánál fogva megszüntet s végül tavaszra esik a legtöbb szülés, tehát ilyenkor van a legtöbb szoptató asszony is, a kiknek a mohai Ágnes forrás fogyasztása azért fontos, mert ez a víz a tejválasztást nagyban fokozza.

Háztartások számára nagy üvegekben a mohai Ágnes-forrás különösen olcsón kapható

x **A reklám netovábbja.** Amerikában, a reklám őshazájában a kopasz emberek nem szégyelik természeti fogyatkozásukat, de sőt abból tekintélyes hasznot húznak némelyek. Egy amerikai reklámiroda ugyanis kibérelte reklám-czélokra az összes erre kapható kopasz emberek tar koponyáját és ezekre a koponyákra világhírű czégek hirdetéseit festeti. A kibérelt koponya tulajdonosának a reklámiroda évenként 2000 dollárt fizet. Elképzelhető, hogy mit nyer ez a reklámvállalat, ha egy-egy koponyáért ilyen magas önmagát képes fizetni. Úgy halljuk, hogy egy ismert nagy vállalati czég is bérelt ilyen reklámkoponyákat, hogy készítményekkel bátran kiállják a versenyt, az ujjvilágban is ismertté és kedvelté tegye. Ez a czég a Moskovits Farkas és Tsa. gyári cipőraktára, amely több száz nagyváradai kisiparosainak ad állandóan munkát, mert ez még csak szolid kizimunkát szállít vevőinek, akik lelkesedéssel hirdetik, hogy a legjobb és legjutányosabb cipők Moskovits Farkas és Társánál kaphatók a Kossuth Lajos-utczában a régi rendőrségi épületben.

IRODALOM.

Az ezernapos ünnepély emléke. A honvéhadapródiskola ez évi ezernapos ünnepélye nem mult el nyomtalanul. Az intézet rendkívül diszes kiállításban kiadta az ünnepély leírását, még pedig a lapok tudósítása nyomán. E tudósítások közül első helyen a Tiszántul áll, mint a mely legmelegebb szavakkal jellemezte az iskola magyaros, hazafias, férfias és katonás nevelési szellemét. Az albumot a hadapródiskola parancsnokának, *Major Miklós* alezredesnek s a II. évfolyam növendékeinek kitünően sikerült fényképe díszíti.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap: Ninis, operett.
Hétfő: Az államtitkár ur, vigjáték.
Kedd: Ninis, operett.
Szerda: Ninis.

Üzletáthelyezés!

A n. é. közönség nagybecsű támogatását kérve vagyok Kérem a helyes címre figyelni!

Tisztelettel hozom a n. é. közönség szives tudomására, hogy az eddig a Fő-utczán, a gróf Bethlen-féle házban levő **aranyműves- és vésnök-üzletemet** a városi Bazar-épület színház oldali részére,

a postai-gyűjtőde mellé *helyeztem át.*

Amidőn ezt szives tudomásul adom, egyben tudatom azt is, hogy mindennemű *aranyműves- és vésnöki munkálatokat a legszebb kivitelben, a legolcsóbb árszámítás mellett eszközölök.*

kiváló tisztelettel: **Sattler Zsigmond, aranyműves és vésnök.**

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószert. Elsősorban a mohai

ÁGNES-

forrás mint természetes szénsavdús ásványvíz, feltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvószert fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt leggyógyosabb kalcium kalcium szerves a legkülönfélébb gyomor-, légző- és húgyzervi betegségeknél. Azért tehát

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha gyomor-, bél- és légzőhuruttól szabadulni akarunk. Dr. Kéthy.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha a vesebajjt gyógyítani akarjuk. Dr. Kövér.

Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szóda-víznél is olcsóbban adja, hogy az Ágnes-forrás azzét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Kedvelt borvíz. Kedvelt borvíz. Kapha minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben. Főraktár Nagyvárád és környékére Jankó Antal utóda Kiss Károly urnál. Ugyanígy ingyen kapható az Ágnes-forrás díszes kivitelű ismétető fűzete.

É R T E S I T É S.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy

német szücs-üzletet nyitottam, raktáromon mindenkor e szakmába vágó kész munkák kaphatók és megrendeléseket gyorsan és pontosan készítek el a legjutányosabb árak mellett, ugyancsak szőrme-árut nyári megőrzésre és annak gondozását elfogadom.

Üzletem tűz ellen biztosítva van.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve maradtam tisztelettel:

Zimányi András,

Nagyvárád, Színház- és Apáczta-utca sarkán (Dr. Adorján-palota.)

Bumbera Imre

polgári- és papi szabó.

Nagyvárád, új „Bazár“-épület színház oldal.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség és Főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy a legújabb divatu és a legjobb minőségű tavaszi szöveteim raktáron vannak, melyekből a legújabb és legelegánsabb szabás szerinti ruhákat készítem nagybecsű megrendelőimnek.

Különösen felhívom a Főtisztelendő papság figyelmét sima, fekete áruimra, melyekből nagy raktárt tartok a Főtisztelendő papság részére. Allandóan nagy választék re verenda czimáda és egyházi kvadrátusokból. Birétum, capuczin, camaura, továbbá Mucztuma legszebb és finomabb selyemből. To-

vább egyedüli raktára a mai idény legszebb és lebecsültebb hit, remény, szeretet övének (consulus), mely egyedül csak nálam szerezhető be.

Midőn a Főtisztelendő papság és a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérem föl kell említenem, hogy elvem mindig a jó munka jutányos ár volt, melytől eltérni a jövőben sem fogok.

Nagybecsű megrendeléseiket kérve, maradtam kitűnő tisztelettel:

Bumbera Imre,

65

polgári- és papiszabó.

Czukrászda-megnyitás.

Van szerencsém az igen t. közönséget értesíteni, hogy a mai kornak megfelelően berendezett

czukrászdámat

a Bémer téri Kishídfőnél (Róth-féle ház)

már megnyitottam.

Czukrászdámban, ahol rendkívül diszes, elegáns helyiségek állnak a közönség rendelkezésére, naponta a

legfinomabb fagyalttal, jeges kávéval, különféle finom czukrász-süteményekkel, tortákkal szolgálhatok, Lakadalmi és zsur sütemények a legjutányosabb árban kaphatók.

A t. közönség szives támogatását a legmélyebb tisztelettel kéri.

Molnár Henrik.

REGÉNYCSARNOK.

PENELOP.

60.

Angol regény.

Néhány pillanatig szótlannul állott Crichton ezredes, leány kezét fogva s mindinkább halványuló arcát vizsgálva. Azért jött maga, hogy kiméletesen adja tudtára a szomorú hírt — s neki is voltak leányai — de a leánynyal szemben, ki a valót arczáról leolvasta, eléllott a szava. — Könyvek peregettek bánatos szeméből.

— Gyermekeim, vigasztalja meg a jó Isten, mert én nem tudom! — mondá.

— Engedjen hozzá!

— Nem, nem, — mondá az ezredes, hirtelen elibe állva, — még nem, — szegény gyermek!

— Crichton ezredes, én az ő leánya vagyok! — kiáltá Penelop.

Az öreg ember nem tudta, mit szóljon. Penelop ismét a kezére tette kis kezét s nagy szemét ráfűggesztette. A fehér ajak csak suttogva ejté ki e szavakat:

— Mi történt — meghalt?

— Igen.

Ha életét kellett volna is vele megváltani, még sem tudott volna ennél az egy szónál többet mondani, sem a leányt megállítani, midőn mellette elshant s a csarnokba ment.

Hosszu sora a sikoltásnak töltötte be a házat, a mint Chartres kisasszony a testvére haláláról értesült. Crichton ezredes izgatottan sietett ki szobából és szerencsére éppen a Chartres kisasszony szobaleányával találkozott.

— Menjen be asszonyához, hisztérikus rohama vannak. — mondá.

Chartres-kastély urát a saját szobájába vit-

ték s az ágy körül álló kis csoport visszahúzódott, midőn Penelop belépett. — Alig vetett a vánkoston tekvő csendes arczra egy pillantást, érezte, hogy ereje elhagyja, miért is így szól az ottlevőkhöz.

— Kérem, menjenek ki; hagyjanak magamra, egyedül akarok vele lenni.

Az emberek, a leány szeméből látszó fájdalomtól meghatva, egyenkint távoztak.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Leszállt a cukor ára. Kellemes hírrel szolgálhatunk olvasóinknak, leszállt a cukor ára. Métermázsánként 3 koronával olcsóbb a cukor, kilogrammonként 3 fillérral esett az ára. A cukor ára azért száll alá, mert még igen sok bevásárolt cukor van raktáron, a kereskedők tehát ennek következtében nem igen fordulnak a gyárosokhoz. Befolyással van a cukor ár esésére az idej, tavaszi igen kövérnek mutatózó cukorrépa termelés, mely nagy és szép hasznot ígér a huszonegy magyar cukorgyárnak.

Községi mének engedélyezése. A nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszterium 35275 számú leirata folytán felhívom mindazon községi előjáróságokat, kik a jövő fedezetési időnyre községeik részére kedvezményes áru községi mének engedélyezését óhajtják, hogy ez iránti a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszteriumhoz intézendő bélyegmentes kérvényekkel hozzám mielőbb juttassák el, annál is inkább, mert a később érkező folyamodványok, mének hiányában figyelembe vehetők nem lesznek. A kérvényhez a képviselő területi határozat is koronás bélyegekkel ellátott jegyzőkönyvi hiteles másolatban csatolandó. Nagyvárád, 1905. május 26-án Olsz Elnmér.

A gabonatözsde határidői.

Budapest, máj. 27.

Buza máj.-ra	— — — —	16.10
Buza okt.	— — — —	13.24
Rozs okt.-re	— — — —	30.—
Tengeri májusra 1905.	— — — —	14.96
Zab ápr.-ra	— — — —	14.34
Repcze aug.-ra	— — — —	13.70

Értéktözsde.

Budapest, máj. 27.

Osztárhitelrészvény	— — —	512.94
Magyar hitelrészvény	— — —	806.50
Leszámloló bank	— — —	464.50
Rimamurányi	— — —	514.—
Oszták-m. államvasuti részvény	— — —	649.—
Közúti vasut	— — —	569.50
Városi villam s vasut	— — —	339.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1905 máj. 27-én.

Magyar aranyjárdék 4%	— — —	118.—
Magyar koronajárdék 4%	— — —	91.85
Magyar koronajárdék 3 1/2%	— — —	89.15
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — —	98.30
Horváth-szlavon földtehermentesítési kötvény	— — —	98.50
Magyar nyereség sorsjegy-kölesön	— — —	22.2—
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölesön	— — —	170.
Oszták járdék papirban	— — —	100.25
Oszták járdék ezüstben	— — —	100.85
Oszták járdék aranyban	— — —	1.20
Oszták korona járdék	— — —	100.50
1860. oszt. államsorsjegyek	— — —	159.—
Oszták-magyar bankrészvény	— — —	16.45
Magyar hitelbank részvény	— — —	78.125
Oszták hitelbank intézeti részvény	— — —	6.6550
Oszták-magyar államvasuti részvény	— — —	66.750
20 frankos arany (Napolendor)	— — —	19.07
Német birodalmi márka	— — —	117.32
London vista	— — —	249.32
Páris vista	— — —	95.4A
márkás 20 arany	— — —	23.47

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Bertsey György elnök, Andriška Károly, Óváry Lajos alelnökök, Badar Béni, Bodnár János, Czeglédi Jeremiás, Ehrlich Mór, Fodor Lajos, Juhász Benedek, Kadlecsek Sámuel, Molnár János, Peller Ferencz, Polenkay Gyula, Puskás Lajos, Voszka Ferencz, Vlád Ágoston előljárók; Lebovits Miksa póttag, Cser János és Stettner István számvevők, Iványi István pénztárnok és Jankovich János főjegyző.

A tárgyalás megkezdése előtt Óváry Lajos alelnök felszólal az okból, mert a Nagyvárad Napló helyi hírlap május 12. számában Bertsey György ipartestületi elnök ellen közölt cikkben foglalt sértő kifejezéseket valótlannak tartja; különösen azon kifejezést, Bertsey György az iparosok »alapostola« visszautasítja, mert valóban Bertsey György személyéhez van fűzve, hozzá nőve az ipartestület és az iparosság multja, jelenje és jövője; az ő alkotásai a házvétele, a menház, szálló, az iparos kör, az ipartestületi hitelszövetkezet és a testület tekintélye, kedvező anyagi helyzete fényesen igazolják értelmiségét és áldásdus működését. Bertsey György elévülhetlen érdemeket szerzett az ipartestület és az iparosság jólétének előmozdítása körül és még ezután is fog szerezni. Indítványozza, hogy az előljáróság Bertsey György ipartestületi elnök eddigi eljárását és azokból az iparosok javára szolgált előnyöket érdeméül betudva, bizalmat szavazzon, azt tiszteletének és elismerésének külön kifejezése mellett jegyzőkönyvében örökítse meg.

Az előljáróság az indítványt egyhangulag nagy lelkesedéssel elfogadta.

Felvestatott a márczius hó 23-án tartott ülés jegyzőkönyve, az elnöki jelentés, a tanoncz munka-kiállítás idejéről, helyéről és rendezéséről tudomásul vétettek.

A pénztári számadások vizsgálatáról és a pénztár állásáról szóló számvevői jelentés szerint április hóban a bevétel 864 korona 39 fillér, márczius hóban maradvány 3822 korona 38 fillér, összesen 4686 korona 77 fillér, a kiadás 873 korona 20 fillér, pénztári maradvány 3813 korona 57 fillér volt.

Az iparoktatási bizottsági elnök és alelnökök megválasztásáról szóló értesítés tudomásul vétetett.

Az iparostanoncz munkakiállítás június hó 24. és 25-én a polgári iskola tornatermében lesz berendezve és szemlére kitéve.

A bíráló bizottság elnökéül Ragány János iparoktatási bizottsági elnök kéri fel, ki szives volt már több alkalommal a kiállítás sok fáradsággal összekötött teendőt a legnagyobb odaadással teljesíteni.

A bíráló bizottságok a következőleg lettek megalakítva:

I. Rajz-munkák: Sztarill Ferencz elnök, Köblös Ferencz, Jakabfy Árpád és Peller Ferencz.

II. Vas- és fémmunkák: Bodnár János elnök, Tátray Sándor, Palóczy Károly, Mezey Dezső és Ehrlich Mór.

III. Bőrmunkák: Ifj. Cser János elnök, Stágl Kálmán, Voszka Ferencz.

IV. Famunkák: Tarsoly Ferencz elnök, Stettner István, Dobos Menyhért, Czigelt József és Szabó Károly.

V. Posztó és szövet munkák: Sziládky Ernő elnök, Szirmay Lajos, Polenkay Gyula, Lebovits Rudolf és Balogh Mihály.

VI. Vegyes munkák: Óváry Lajos elnök, Lévai Márton, Mocos Sándor, Kiss János, Szilágyi Géza, Sinka László és Bujdosó Lajos.

A kiállítás rendezésével Békési Pál aljegyző bizatott meg.

A birálat június hó 24-én délután a helyszínen lesz megtartva.

A kovács és kerékgyártó volt ifjúsági egyesület alapjából 20 koronát, valamint Vaday József »Kurucz Világ« című hazafas irodalmi mű 25 példányra lett jutalom kiosztásra megszavazva.

A budapesti »Szabadság« című ipari lap és a legújabb kiadandó Kossuth Lajos arcképre az előfizetés elhatározott.

Szombathely, Szolnok, Veszprém és a budapesti cipész ipartestületek nyilatkozatai

az önálló vámterület és iparosok általános szavazati jog érdekében tett felirathoz hozzá járulnak.

Ungváry ipartestület zászlószentelési ünnepre szóló meghívója, valamint a helybeli államvasutak alkalmazottainak koszoru egylete haszon czélú meghívója köszönettel fogadtattott.

27 számla és nyugtakra 889 korona 83 fillér kiutaltatott.

Felhívás a tanonczokat tartó iparos polgárokhoz. Az iparos tanoncz munka kiállítás ez évben június hó 24. és 25-én lesz megtartva. Felhívom és figyelmeztetem a saját kezűleg készített munka kiállításra kötelezett tanonczok tanító mestereit, hogy a tanoncz szerződésben elvállalt kötelezettségek értelmében tanonczaiknak időt engedni és anyagot adni sziveskedjenek arra, hogy a tanoncz munka kiállításán részt vehessenek és, hogy ezáltal az iparban előhaladásuknak tanubizonyosságot tehesse nek ellenesetben joga leend a szülőknök vagy gyámnak a szerződést minden további indokolás és kártérítés nélkül felbontani. A kiállításra készült munkák június hó 20-án szállítandók be a polgári iskola torna termébe Torna-utcában. Nagyvárad 1905. évi május hó 28-án. Bertsey György ipartestületi elnök.

TÁVIRATOK.

Fejérváry lesz a miniszterelnök.

Budapest, május 27. (Saját tud. táv.) A legbiztosabb forrásból jelentik, hogy a király Fejérváry Géza volt honvédelmi minisztert fogja megbizni az ideiglenes kormány vezetésével. E hir szerint Fejérváry Géza már hétfőn megkapja ki nevezését.

A Neue Freue Presse értesülése szerint a király csakugyan kifogja nevezni a hivatalnok-miniszteriumot, melynek Fejérváry lesz az elnöke. A miniszterium katonai jellegű lesz.

Lovagias ügy a Házban.

Budapest, május 27. (Saját tud. táv.) Ma a képviselőház szünete alatt a Ház asztala mellett több képviselő beszélgetett. A beszélgetés közben Keglevich gróf gunyosan nevetett, mire Hene néppárti képviselő odakiáltott:

— Mit nevet maga kegydíjazott marha?

— Maga beszél; maga néppárti számar, volt Keglevich válasza.

Az ügy lovagias utra terelődött.

NYILTTÉR.

Szóbel Adolf

női ruha és confection készitési műterem
Nagy Sándor utca 4.

Ajánlja a szakmájába vágó női ruhák divatos elkészítését, u. m. utcazi és estélyi toalettek, angol és francia szabásu ruhákat, costumöket, felöltöket mindennemű fazonban.

Vidéki megrendelőktől ruhaderék beküldése kívántatik mérték helyet.

Kitűnő tisztelettel:

Szóbel Adolf,

angol és francia női szabó.

Uj butor-ipartelep

Nagyvárad, Szent-László-tér
Rimanóczy-ház (Holdas templom mellett.)
Telefon-szám az egész megyére: 584.

Butor ipar-vállalat!

Nagy raktár

modern szalon-, ebédlő-, háló-, fürdő-
szálloda és mindennemű tükör, réz
és vasbutorokban.

Saját műhelyekben készülnek

minden e szakmába vágó kárpitós,
asztalos stb. munkák legszolidabb ki-
telben, a legjutányosabb árak mellett.

Kiváló isztelettel 1082.

Büchler Márton.

KEMÉNY BÉLA

okleveles mérnök

magánmérnöki

irodája

NAGYVÁRAD, Beöthy Ödön-utca 2. sz.

elvállal felméréseket, parcellázásokat,
tagosításokat, tervez és épít vízhasz-
nosító berendezéseket (belvízlecsapolást,
alagsövezést, öntözést) készít ipari
vízhasználatokra (vízi malmok fűrészm-
almok stb.) vonatkozó terveket, tra-
cziroz, tervez és épít erdei-, bányá- és
más iparvasutakat, elvállalja magas
épitmények tervezését, költségvetések
készítését, építések vezetését, leszámo-
lások felülvizsgálását. — Iparható-
sági telepengedélyezések kieszközlésé-
sére szerkeszt üzemleirásokat, elvál-
lalja szakértői szemlék tartását, szak-
vélemények szerkesztését, valamint
minden más e szakba vágó munkák
1182 készítését.

Pártoljuk a honi ipart!

Az „Első nagyvárad
cipő- és csizmagyár”

Moskovits Farkas és Tsa

kicsinybeni eladási üzletében.

(Kossuth-utca, régi rendőrségi épület.)

helyi kis iparosok által készített kézimunka
cipők kaphatók eredeti gyári szabott árakon, hol
mindenfélé nagyságban készülnek és nagy vá-
lasztékban raktáron vannak.

Tisztelettel:

Moskovits Farkas és Társa.

Telefon: 417.

Szabott árak.

Csütörtök: Constantin abbe. Ujházy Ede első fellépte.

Péntek: A pártütők, Ujházy Ede második fellépte.

Szombat: A Velencei Kalmár, Ujházy Ede harmadik fellépte.

Vasárnap: d. u. Peleskei nótárius; este A titok vigjáték Ujházy utolsó fellépte.

Casanova. Ujházi helyett *Casanova*: csak éppen olaszra kellett fordítani, bár a színházi sajtóiroda állandóan *uj kasszát* csinál belőle.

Ujházi hirtelen lefuvásának megfelelő volt a közönség érdeklődése: üres ház. Ami a szereplőket illeti, érdekes volt, hogy a darab fő női hármass szerepét hárman adták: Bárdoss Irma, Aradi Aranka és Gerlaki Hermin, annak tanúságával, hogy az operett-primadonnánk elég, de koloraturénekesnőnk egy sincs. A czimszerepet *Palásthy* játszotta s bár Nyárainak itt már látott pompás alakítását nem érte utól, általában tetszett. Sikere volt Hajnal Ödönnek is; Agnely táncza most is tapsot kapott.

Az énekkar nem tanulta eléggé össze a II-ik felvonás nagyobb énekszámait. —r.

A mai előadások. Ma két előadás lesz a Szigligeti színházban. délután fél helyárral szinre kerül a Nőemancipáció énekes vigjáték, este rendes helyárral János vitéz daljáték. A mai János vitéz előadásán a czimszerepet Aradi Aranka játsza, míg Bagó szerepét Székely Gyula.

Az államtitkár ur vigjátékot eleveníti hétfőn fel a színház igazgatója. A darab valóságos ujdonság számba megy, amennyiben még a kőszínházban nem adatott. A főszerepeket: Angyal Ilka, Komáromy M., Szilágyi Berta, Tóti Elek, Szarvasi, Rédei, Bérczi, Bognár, Hajnal játsszák.

Ninis. A jövő héten a »Ninis« című operettet *Palásthy* fogja rendezni s egy néhány szép betét számmal fogja fűszerezni a »Ninis« operettet.

Ujházy vendégfellépte. Ujházy Ede a budapesti Nemzeti színház művésze a jövő hét csütörtökén kezdi meg vendégszereplését a Szigligeti színházban.

Z E N E.

Kneisel A. hangversenye.

Napok óta láttuk a kirakatokban *Kneisel* A. hegedű hangverseny mester arcképét. Ezek a képek és a hírek, melyek a kiváló művész kitűnőségéről elterjedtek, nem nagy érdeklődést keltenek a közönség körében, amit bizonyít ama körülmény, hogy a Fekete Sasban csekély számú közönség hallgatta végig a hegedű virtuóz műsorát.

Kneisel az európai államok csaknem valamennyi fejedelmi udvarában hangversenyezett s most, hogy a nagyobb városokat járja sorra, városunkban kevesebb műpártolásban részesült, mint amennyit megérdemelt volna.

Minden esetre veszítettek azok, akik legnagyobb művészek hangversenyszámából összeállított programot végig nem hallgatták.

A művész első számát valósággal izgalommal várta a közönség. Különösen *Beethoven* hegedűversenyét, mely próbaköve a művészi tudásnak, a muzsikális megbízhatóságnak, fogadták zajos tetszéssel. Ezt követték a nehezebb és mégnehezebb számok, amelyeket nehézségüknél fogva csak igen kevesen vesznek fel műsoraikba. *Kneisel* A., *Ariája*, Paganini: *Boszorkánytáncza* különösen tetszettek. *Kneisel* Teményi: *Repülj fecském*, — Joachim Brahms:

Magyar tánczai valósággal frappirozták a közönséget.

Kneisel A. tanárnak a játékát brillians technikai készség, intellektuális érettség, meglepő stylus-érzék és kellemes lelki elmélyedés jellemzik.

Birja tehát az összes művészi kvalitásokat, melyekkel sikeresen felelt meg a hozzáfűzött várakozásoknak. Ezzel röviden elmondtuk mineazt, mit a tegnapi hangversenyről elmondhattunk.

EGYESÜLETEK.

A szanatóriumi liga országos ülése.

Junius hó 4-én Budapesten a »József kir. herczeg Szanatórium Egyesület« és a vele működő szanatórium hölgybizottságok országos közgyűlést tartanak, amelyen a tüdővész ellen küzdő országos hölgyligát megalakítják. Az országos gyűlésre, melyre az államvasut feláru menetjegy-kedvezményt engedélyezett, — városunkból és megyénkbel is sokan készülnek.

A gyűlés a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében lesz és részt vesz azon a liga védnöknője, *Augusztá* kir. herczegnő is, nemkülönben az egyesület védnöke *József kir. herczeg* képviselőjében *József Ágost* kir. herczeg. A közgyűlés munkaprogramot fog megállapítani és ez a munkaprogram feloleli a tüdőbetegség ellen való küzdelem minden rendelkezésre álló módját.

Korányi Frigyes főrendiházi tag, a ki hazánban elsől indította meg a tüdőbetegség ellen való társadalmi munkát, beszédet mond és e téren a szövetkezés szükségét fogja hangsúlyozni. Mivel minden jel szerint erre a zászló bontó közgyűlésre sokan utaznak föl, óhajtanó, hogy a féljegyre vonatkozó vasuti igazolványoknak kiváltása érdekében (ur és hölgy egyaránt igénybe veheti) írjon mindenki sürgősen a *József kir. herczeg Szanatórium Egyesületnek* Budapest, IV. (Királyi bérház.) Ahol a közgyűlés és a ligába való belépés minden tudnivalóról készségesen adnak felvilágosítást. A jegyek junius 1-től 10 napi érvénynyel bírnak.

Igazságszolgáltatás.

Vérengzés a korcsmában. Tavaly ősszel a nagy harsányi korcsmában *Faragó* Sándor és *Bittó* Lajos parasztleányok összeverekedtek egy leány miatt. *Bittó* Lajos kést rántott a verekedés hevében *Faragóra*, mire *Faragó* rálőtt egy revolverből *Bittóra*, ki megsebesült. A nagyvárad kir. törvényszék mint esküdtbírósg ma foglalkozott az ügygyel. Az esküetek a vád- és védbeszédek után *Faragó* vádlottat az esküdték felmentették a vád és következményei alól. Az ítélet jogerős.

MULATSÁG.

Jogász majális.

A sok szép színes álom, mely a jogászmajálist megelőzte, a tegnapi verőfényes, ragyogó napon végre valóra vált.

Eleven, pezsgő élet uralkodott a Püspök-fürdőben. Fogatokon s vonaton előkelő közönség rándult ki a jogászmajálásra. Várad előkelő asszonyai, bájos, viruló leányai szép számmal voltak jelen a majálison s egy remekül töltött est kellemes emlékeit hozták el magukkal. Már a kora délutáni órákban eleven kép volt a fürdő parkja. Színes, pompás toi-

lettekben pompázó urleányok s asszonyok töltötték meg a parkot vidáman szórakozva a táncz kezdetéig. Végre alkonyat tájban felzendült a fürdői kitűnő zene megnyitója s a közönség bevonult a gyógyterembe s kezdetét vette a táncz a hagyományos jogász csárdással s tartott majdnem pirkadásig, sőt még most is tartana, ha a külön vonat várt volna tovább a mulatozókra.

A majális sikere, ezuttal is, — mint minden jogász mulatságé — minden ízében teljes volt, a mi a derék rendezőség s elnökének, *Fényes* Ödönnek érdeme. Szünet nélkül pazar jókedvben folyt a táncz, s az arcokról tükröződő öröm meglegedés volt, tanujele színes álmok teljesülésének.

A mi a vendégek kényelméről való gondoskodást, pontos, előzékeny kiszolgálást illeti, ebben a tekintetben *Kernácsé* az érdem, ki kitűnő konyhájával, pinczéjével jó hírnevét csak fokozta.

A mulatságon jelen voltak:

Asszonyok: Brányi Cézáné, Böhm Györgyné, Bodnár Károlyné, Csengeri Antalné (Margita), Darvassy Lajosné, Désy Gézáné, Fényes Endréné, Hegyesi Mártonné, Imrik Péterné, özv. Julier Vilmosné, Kaczián Károlyné, Mártonffy Bogdáné, Miskolczy Hugoné, Mártonffy Dezsóné, Mártonffy Gyuláné, özv. Nagy Imréné, Nadányi Miklósné, Pekanovits Imréné, Peiser Károlyné, Plopu Györgyné, Putnik Béláné, Porubszky Gyuláné, Szkurka Elekné, özv. Török Károlyné.

Leányok: Böhm Adélka, Baranyi nővérek, Bogdán nővérek, Csengery Ilonka (Margitta), Déry Ilonka, Csorvássy Margit, Fényes Ilonka, Hegyesi Katinka, Hegyesi Anna, Imrik Márta, Imrik Bella, Julier Margit, Kaczián Kornélia, Miskolczy Ilonka, Mártonffy Ella, Mártonffy Stefánia, Mártonffy Irén, Nagy Ilona, Nadányi Boriska, Pekanovits Margit, Plopu Lucsia, Rigó Csilla, Rozslyay nővérek, Tölcsér Ilonka, Török Gizella.

A nagyvárad nyomdászok juniálisa.

Hangulatos, kedves multság színhelye lesz junius negyediken a Sport-tér. Itt tartják meg a nagyvárad nyomdászok juniálisukat, amelyre hetek óta készülnek nagy lelkesedéssel és buzgósággal. Ezernél több meghívó ment szét már a tavaszi multság rendezőségétől — s a nagyvárad közönség kíváncsi érdeklődéssel készül a juniálisra. Meglepetésben is lesz részük a nyomdász juniális résztvevőinek. A rendezőbizottság pompásan összeállított alkalmi lapot oszt szét a vendégek között. Ha az idő kedvező lesz, a Sport-téren fog tánczolni a fiatal-ság, ha kedvezőtlen, vagy borús idő lesz, ugy a pavillonba vonulnak be és ott mulatnak kivilágos-kivirradtig. A zenét Dula Miklós elismert kitűnő zenekara szolgáltatja. A kik tévedésből még nem kaptak meghívót s erre igényt tartanak, forduljanak a rendezőséghez, amely szívesen szolgál meghívóval.

IPARÜGYEK.

Előljárási ülés.

Az ipartestület előljárási ülésének 1905. évi május hó 25-én tartott rendes havi ülésén megjelentek:

Olcso czeментlap és czeмент tetőcserép

a legkitűnőbb minőségben Nagyvárad, Füzés Fatelep 3. szám alatt a legszolidabb árszámítás mellett kapható. A cég tetőcserép gyártmányát helyben tetőre is felrakatja. Próbarendelés által is kérjük a n. é. közönséget gyártmányunk kitűnőségét illetőleg meggyőződni. Tartósságáért pedig felelősséget vállal. Ugyanott olcso vízmentes ponyvák vannak eladók, valamint egy 60 méter hosszú kenderkötél.

Haász Manó

kézmű- és divatáruháza

NAGYVÁRAD, Zöldfa-u. elején.

Határozott bámulatot kelt az az óriási forgalom, ami e üzletben van. Se nagy forgalom azért van mivel sehol nincsen olyan nagy raktár szép és divatos cikkekből mint e czégnél. Hogy az árak pedig a legolcsóbbak, az már rég elismert tény.

Mesés raktár *crislaine, paupline grenadin ruhavászon és indus batisztokból.*

Dr. Dreiszker J.

VIZGYÓGYINTÉZETE

és szanatóriuma

Kőszegen (Vas megye.)

Gyönyörű fekvésű. Egész éven át nyitva. Állandó orvosi felügyet; igen jutányos ár; kitűnő ellátás. Legszébb gyógyeredmények. Prospektus ingyen és bérmentve.

Biharmegyei Takarékpénztár

Zálogháza

Kossuth-utca

Kölcsönt ad: érték papírokra, ékszerekre, iparicizikkekre és ingóságokra a legolcsóbb kamattal mellett, a fürdő-évad beálltával elfogad mindenféle értékeket jutányos őrzésdíj mellett.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Értési a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legfeljebb 34 watt fogyasztással egyenként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér, homályos (matt), színes fényképesz lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók nernst-lámpák és osmium-lámpák egyenként 15 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett.

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

— villamosvilágítási —

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpalcák szállítást, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmeny. Költségvetések ingyen.

Hirdetmény.

A helybeli helyőrség legénységének kezelésénél f. évi június hó 14-én délelőtt 9 órakor az 1905 évi július 1-től Deczember 31-ig terjedő időtartamra szükséges

hüvelyes vetemények, burgonya, fűszer, zsemle és zsemlemorzsa

szállításra versenytárgyalás tartatik.

A közelebbi feltételek naponként d. e. 10—11 óráig a kezelőségi irodában (vár) megtekinthetők.

MÉG EDDIG NEM TUDOTT SENKI

Olyan feltűnő szép árut honi, Cosmanosi és Köchlini gyártmányt

Olyan nagy választékban creton, batiszt, zefir, ettamin és poupelint,

Olyan olcsó árban eladásra bocsátani,

mint **Klein Menyhért**, jóhirű divatkereskedő

Szt.-László-tér Holdas-templom mellett.

Kinek főelve, hogy áruai a divatnak minden tekintetben, de első sorban a czélszerűségnek feleljen meg.

Zöldfa kávéházzal szemben meglepő **árengedmény.**

MEGVETTÜK A
SZABÓ TESTVÉREK

mindkét rőfös és női divatáru üzletét a Zöldfa-utcán.

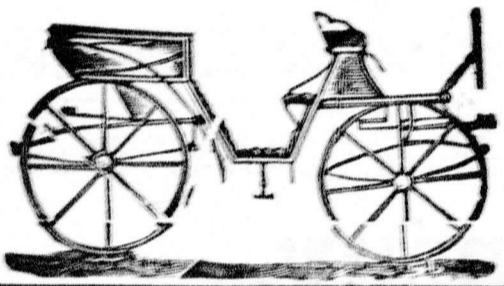
Teljes eladásra kerül mindkét áruraktár.

Ez alkalommal fontos tudni való, hogy **költözködési idény alkalmával** eladásra kerülnek: *Futó és szobaszőnyegek, ággyeterítők, függönyök, paplanok, asztalneműek, ággyuzatok, schiffonok és rumburgi vásznak, női és férfi kész fehérneműek, divatos nap, és esernyők, finom szövetek és más száz meg száz divatcikkek.*

KOVÁCS L. és TÁRSA Nagyvárád, Zöldfa-utca, Zöldfa-kávéházzal szemben.

Üzleti helyiségek kiadók!

Üzleti állványok eladók!

Értesítés!

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy a **Bodánszky Lipót-féle** (Szilágyi Dezső-utca, dr. Adorján ház mellett) 30 év óta fenálló kocsigyárat átvettük s ezt saját személyes felügyeletünk mellett **Bodánszky Lipót** utódai cég czimjegyzésén tovább vezetjük.

Raktáron tartunk mindenféle új kocsikat, u. m.: fedeles, fedeletlen, üveges, landauer, landonet, Esterházy, bords, paszket, kucsir, magánhajtó, sandauer és még többfelét.

Elvállalunk mindenféle javításokat, úgy mint kerékgyártó, kovács, szatler, fényező munkát leggyorsabban elkészítve.

Régi kocsikat javítunk és egész ujra is kicserélünk.

Külön lóvasaló osztály, mely a cég egyik oklevéllel bíró tagjának felügyelete alatt van.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyunk tisztelettel:

Arjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk. **BODÁNSZKY LIPÓT** cég utódai.
Vadász Testvérek

Tanulók felvételnek fizetés mellett.

Butorvásárlók figyelmébe!

Olcsó

BUTOR

gyári árban, kezeség mellett *háló-, ebédlő-, szalon és uriszoba berendezések, valamint egyes butor-darabok a*

Magyar Műbutorgyár
Részvénytársaságnál

Nagyváradon, Fő-utca elején.

Üzletvezető: **PORJESZ HERMAN**

Teljes lakás-, kávéház- és szálloda-berendezések műipari vállalata.

Kivánatra rajzok és költségvetések.

Nagy magtár kiadó.

Várad-Velenczén, a volt Weinberger-féle telepen. Ertekezhetni a **KALAPGYARBAN** Friedländer Hermannál. Telefon: 143.

KECSKEMÉTY ISTVÁN

ÉTTERME és SÖRCSARNOKA Nagyváradon, Lukács György-(Kőfaragó)-utca sarkán

Kitünő teke-pálya!

Van szerencsém a n. é. közönség és igen tisztelt vendégeim becses tudomására hozni, hogy **teljesen újonnan átalakított és jól gondozott**, minden kívánalmat kielégítő

teke-pályámat már megnyitottam

s azt a szórakozni vágyó közönség szives rendelkezésére bocsátottam.

Tisztelt vendégeim szórakozására egy legújabb zenélő **automata-zongorát** állítottam fel.

Továbbá ajánlom **magyaros konyhám, tisztán kezelt boraim**, jutányos ár és pontos kiszolgálás mellett.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

748

KECSKEMÉTY ISTVÁN, vendéglős.

Kerthelyiség megnyitás!

Tisztelettel hozom tudomására a m. t. közönségnek, hogy **újra kerthelyiséget**, **7-én vasárnap** egyik helybeli kitünő czimjegyzeár közreműködése mellett ünnepélyesen **megnyitottam**.

Kitünő magyaros étkező, tri-sen csapat mára tisi SÖR valamint saját termésű, tisztán kezelt **HEGYI BORO** készítéséről gondoskodva van.

Előzékeny kiszolgálás!

Polgári árak!

Társas ebédek, vacsorák vagy lakomák étlap szerint vagy megállapított árak mellett elfogadtatás. — **ABONENSEK** részér. mérsékelt árszámítás.

Egyben van szerencsém a vidéki utazó közönség szives figyelmébe ajánlani újonnan berendezett **VENDÉGSZOBÁIMAT**, melyek tisztántartására különös gondot fordítok, valamint **SZÁLLOHELY** is jutányos ár mellett szives rendelkezésére áll.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel adom a n. é. közönség szives tudomására, hogy a már 20 év óta fennálló **órás, ékszerész és látszerész üzletemet**, Fő-utca a volt gróf Bethlen-féle házból ugyancsak a Fő-utczán levő Orsolya-zárda épületébe helyeztem át.

Mint eddig, úgy ezután is főteherkévem leendő, hogy a n. é. közönség bizalmát árúim kitünősége, valamint lelkiismeretes munkám után mindenkor kiérdemeljem.

Tisztelettel
PATTA MANÓ,
órás, ékszerész és látszerész.

Jobb lábbelinek

chevreaux, boxcalf, borjubőr stbből elismert legjobb tisztítószert

GLOBIN,
mert minden nehézség nélkül **pompás fény** éretik el.

Konserválja a bőrt és puhává teszi.

Fritz Schulz jun.,
Akt.-Ges. Eger i. B., Leipzig.

Olcsó kölcsön.

Tisztelettel értesitem a pénzkölcsönt kérő t. feleket, hogy Mészáros utca 2. sz. a. (Kőröspart, Stiedl-féle ház, szemben a Rimanóczy szállodával)

bankbizományi és hitelforgalmi irodát

nyitottam. A pénzpiac terén banktisztviselői és 12 éven át volt takarékpénztári titkári állásomban nyert bő tapasztalatok, valamint előkelő bankok képviselete alapján:

1. Jelzálog és hosszú törlesztéses kölcsönöket (melyekben a tőke és kamat is beem foglaltatik) 10—50 évre a lehető legrövidebb idő alatt és legalacsonyabb kamattal, mellet minden előzetes díj és költség nélküli folyósítottak;

2. régebbi tartozásokat olcsóbb kamatu kölcsönökkel cserélek fel.

3. köztisztviselőknek, katonatiszteknek állami, megyei, és városi hivatalnokoknak csekély havi részletekben törlesztendő 10—15 éves személyhitelt eszközök ki.

Mindentéle kölcsön ügyletben szívesen állok rendelkezésére és minden díjazás nélkül szolgálók felvilágosítással, utbaigazítással délelőtt 9—12-ig. d. u. 3—6-ig.

Tisztelettel
Faludi Ignác,
volt takarékpénztári titkár.
Telefon 424 szám. 930.

MAGYAR TELEPÍTŐ ÉS PARCELLÁZÓ BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Sürgőnyozim: Telepítőbk.

Telefonszám: 180.

Alaptőke 5 millió korona.

Alapító intézetek: Magyar jelzáloghitelbank. Cs. és kir. szab. trieszti ált. biztosító társaság, Magyar agrár- és járadékbank rt., Magyar leszámítoló és pénzváltóbank, Magyar általános takarékpénztár. Igazgatóság: Hegedüs Sándor (elnök), Beck Nándor (alelnök), Keglevich Gábor gróf (alelnök) Barta Arnold, Barta Ödön, Beck Gyula dr., Bujanovich Gyula, Éber Antal dr., (vezető igazgató), Kende Zsigmond (Istvándi), Kronberger Lipót, Nagy Ferencz dr., Poór Jakab, Pollák Gyula dr., Schober Béla dr., Simonyi-Salamon Sándor dr.

Felügyelő-bizottság: Korniss Károly (elnök), Mezössy Béla dr., Horváth Lipót dr., Neuman Miksa dr.

A bank működési köre:

- mezőgazdasági ingatlanok megvétele és azoknak telepítés és parcellázás utján való értékesítése;
- telepítések és parcellázások elvállalása bizományban;
- telepítések és parcellázások finanszírozása;
- a telepítési és parcellázási ügyek minden egyéb válfajánál való közreműködés.

A bank a parcellázási műveletek teljes intézését magára vállalja és azokat saját műszaki, gazdasági és telekkönyvi szervezete segítségével, a tulajdonos minden közreműködése nélkül, teljes felelősséggel lebonyolítja.

A parcellák vevői a vételár 50—75%-a erejéig — egyetemleges kötelezettség kizárásával — olcsó törlesztéses kölcsönöket nyernek, ami által az értékesítés jelentékenyen meg van könnyítve.

Ajánlatok a bank igazgatóságához (**Budapest, Nádor-utca 9. sz.**) intézendők, amely minden kérdésben úgy élőszoval, mint írásban készségesen nyújt beható és kiemerítő utbaigazítást.

Részletes tájékoztatót kívánatra bárkinek küldünk.

Budapesti fogtechnikus Nagyváradon.

FOGAK

törhetetlen Vulkaint fogsorokat és szájpadlás nélküli műfogakat készít kezeség mellett.

SZÉKELY KÁROLY

975. fogtechnikus,
Nagyvárad Áldás utca 8. sz.

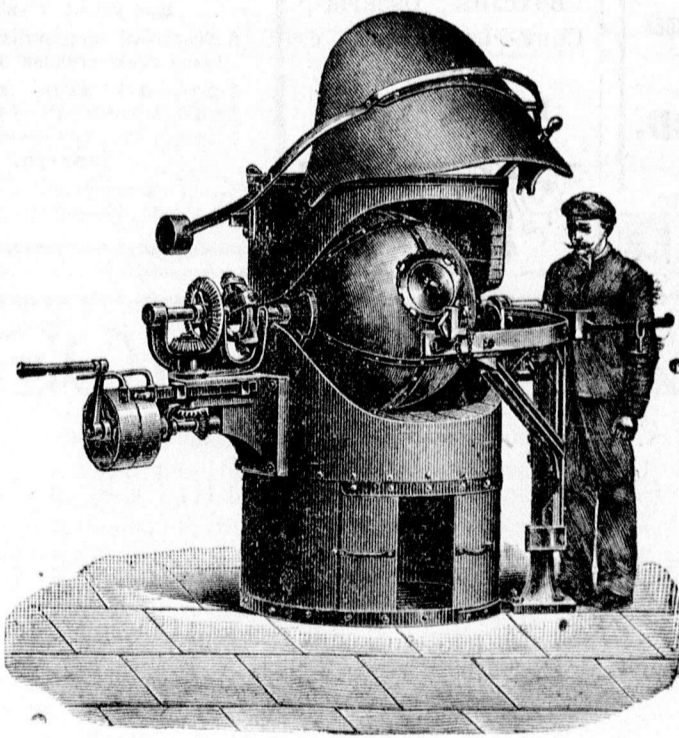
Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult háziszert, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvénynél, csúznál és meghűléseknél** bedörösléskeppen használva. **Figyelmeztetés.** Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstr. 5. net. Mindennapi szelküdes.

Első nagyváradai szabadalmazott gőz kávépörköldé.

Van szerencsém a n. é. vevőközönség becses tudomására hozni, hogy a jelen kor igényeinek minden tekintetben megfelelő és a **háztalasszonyok könnyebbségére szolgáló**

gőzkávépörköldét

állítottam fel, hol is mindennap különféle **különleges kávéfajok** összetételéből a legfinomabb kávévegyületet állítom elő. Gondoskodtam arról is, hogy a pörkölés után minden idegen szag, hogy hozzá ne férhessen, erre a célra szabadalmazott **légmentes tartályt** szereztem be, különböző fajok elhelyezésére, melynek megtekintésére felhívom a n. é. közönséget.

Együttal szives tudomásul adom, hogy több külföldi céggel nagyobb vétel után azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy bármely **külföldi**

céggel versenyezhetik úgy árban, mint árban **tea és rumban**. Teát különként 5 koronától kezdve, rumot pedig literenkint 2 koronától fejebb. Továbbá a bőti idényre mindennemű saját és hal, — **hidegen ütött lenmagolaj** **carfiol** és **mindennap físs vadsertés** kapható

Arjegyzék kívánatra ingyen!

KADÁR JÁNOS, fűszer és csemege üzletében.

Maár és Szabó

fűszer-, bor-, csemege és vadaskereskedése

Nagyvárad,
(Moskovits-palota.)
Telefon 251.

Ajánlja mindennemű csemege különlegességeit. Nagyválaszték mindenféle **Sajtokban**, Liptói, Székely, juh turó, füstölt, olajos és páczolt Halak, Konzervek, Caviár, Angolna, Deligyümölcsök, Aszalványok, Californiai baraczk, Aszalt szilva, kitűnő asztali borok, naponta friss tej, vaj és darált mák.

Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltnék

kiváló tisztelettel:

Maár és Szabó.

Naponta friss Kugler mignon sütemények, Pozsonyi diós és mákos patkó.

Naponta friss Kugler mignon sütemények, Pozsonyi diós és mákos patkó.

Már megnyitott.

Dr. Politzer Jakab

sanatoriuma és vizgyógyintézete
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 7. sz.

Bejáró és bennlakó betegeknek.
Egész éven át nyitva.

Elegáns szobák, mérsékelt árak,

Prospektussal és felvilágosítással szívesen szolgál

Az összes vizgyógyászati eljárások. Külön férfi és női osztály. Szénsavas fürdők (nanheimi kura), forrólégfürdők, villanyos fényfürdők, vasláp föld- és ásványfürdők, törpefényfürdők. Az összes villanygyógyászati eljárások, villanyos vízfürdők, villanyos négysejtesfürdők. Inhalatiók dr Bulling szerint, Massage és vibrációs massage, étrendi gyógymódok.

Dr. Politzer Jakab,
az intézet tulajdonosa és vezetője.

Kérjen csak

Selle & Kary's

Legjobb

tisztítószer

1048. mindenféle sárga és fekete cipőnek.

Különösen ajánlható

Boxcalfs-, Oscaria-, Chev- Laxnareck- és cipőknek.

BÉCS, XIII.

GRAEPEL HUGÓ

gép- és rostalemezgyár, malomépítész
Budapest, V., Váci-út 40-46.

Uj szabadalmazott **törekrosta vaslemez**ből, cséplőgépekhez.

Mult évben kb. 1000 db-ot szállítottam.

Legjobb sikerrel kipróbálva.

Ezen rostát bármely cséplőgéphez 14 napi próbára küldöm és visszavoszem, ha nem jobb, mint bármely másfajta törekrosta. Részletes leírást, mintát és elismerő levélfüzetet minden érdeklődőnek ingyen és bérmentve küldök.

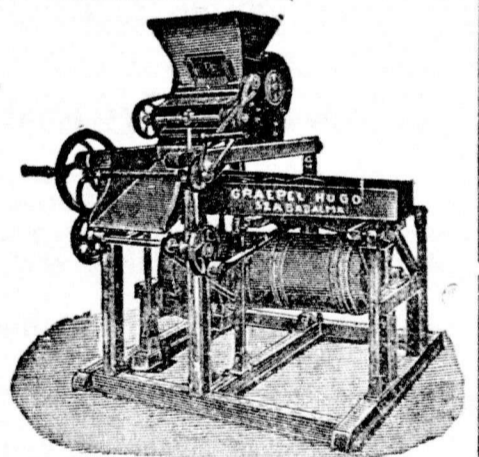
Szabadalmazott **'Pompás'**

kombinált gabonatisztítógép, u. n. ördögbockor-választógép, mely a gabonából mindenféle gazt ördögbockort és kigyóhagymát kiválaszt.

A veszprémi mezőgazdasági kiállításán ezüst éremmel kitüntetve.

Egyedüli gép, mely az ördögbockort és kigyóhagymát teljesen kiválasztja.

Kivánatra árjegyzékkel és tisztítási mintával díjmentesen szolgálok.

Ifj. Stern Sándor

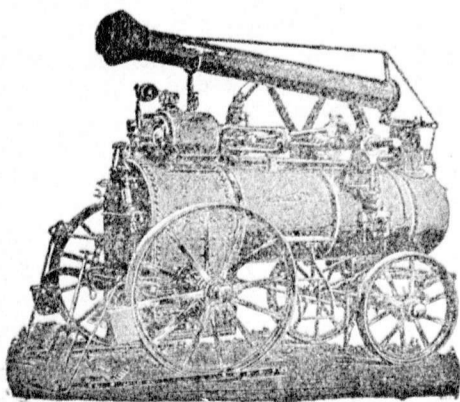
villamos és légszusz felszerelési vállalata
Bémer-tér 4. szám.

Villamos világítás.		Légszusz világítás.
Erőátvitel.		Légszusz főzők.
Csengők.		Auer égők.
Telefonok.		Reklám lámpák.

Házak és villák berendezése szakszerűen.
Költségvetések díjtalanul.

DEBRECZENI LAJOS

gőzerőre berendezett gépműhelye
Kolozsvári-utca 29/43 Nagyvárad

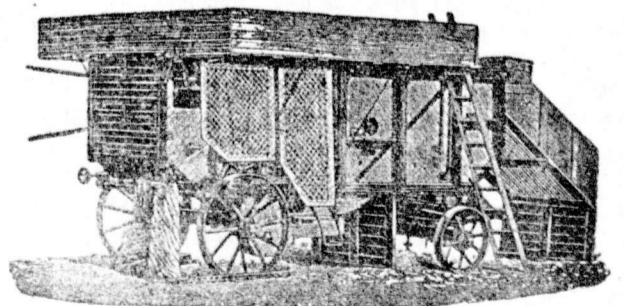

Ajánlom a mai kor igényeinek teljesen megfelelő új gépekkel berendezett műhelyemet; s ujonnan felépített gőzcséplőgépeimet, valamint elvállalok bármilyen gépek teljes kijávitását avagy ujonnan átalakítását felelőség mellett; u. m. járgányokat, petróleum, gáz, benzín, gőzmotorokat, gőzgépeket-gőzcséplőgépeket és mindenféle gépezeteket.

Készíték mindenféle egyenes és hajlított tengelyeket s mindenféle esztergályozásokat, vas és réz, öntéseket, csapágyakat megmunkálva, eltörött vagy minta után.

Teljesen új tüzszekevényeket avagy kijávitását s gőzmalom berendezések javítását elvállalom.

Uj villanyvilágító gépeket (Dinamó) teljesen felszerelve készíték bármilyen nagyságban.

Uj gőzhenger fűtőgéppel (cylindere) hengerfúrásokat s gépről való leszerelés nélkül vidéken s uj karikákkal együtt pontosan készíték.

Eladók

több 6-8 lóerjű M. Allami vasramás uj cséplőgépek, 6-8 lóerjű gőzgépek uj használati engedéllyel teljesen üzemképesek felelőség mellett

Ujonnal berendezett üzlet!

Wallerstein Fülöp Fiai cég

(B é m e r - t é r .)

Üzletünket kézmű-, divat-, rövid-, és diszárakkal **egész újonnan** berendeztük, van szerencsénk a t. vevő közönségnek erről részbeni és rövidkivonatu árjegyzékünket szives áttekintés végett bemutatni.

Elvünk ezután is finom minőségű árukat olcsó szolid szabott árak mellett kiszolgálni.

Árjegyzék kivonat:

Ruha szövetek 120 széles métere már 30 krtól kezdve.
Tiszta gyapju szövetek 120 széles minden színben 50 krtól 1 frt 50 krig.
Costüm kelmék 140 széles métere 1 frttól 4 frtig.
Grenadinok minden divatos színben 120 széles 1 frt 25 kr.
Musslinok nyári ruháknak nagyon alkalmas tiszta gyapju métere 1 frt.
Legujabb félgypju delainek 28 kr.
Legujabb gyapju delainek 45 krtól 55 krig.
Valódi francia delainek 65 krtól 75 krig.
Selyem árukban Glória minden szín 50 kr.
Pongis minden szín 68 kr.

Luisin, mevrelieu, minden szín elsőrendű 1 forint
Messalin minden divatos szín 1 frt 40 kr.
Blous Selymek már 50 krtól kezdve 3 frig.
Fekete ruhának való selymekben nagy választék minden árban.
Különlegesség 120 széles Saten de Lyon métere 3 frt 50 kr.
Mosó áruk karton, zephir és levantinok 25 krtól kezdve legjobb kivitelben.
Mindenféle bélésárak.
Nagy raktár vászon, chiffon és kész fehérneműekből.
Dus raktár szőnyeg, függöny és paplanokban.

A tisztelt közönség nagybecsű bizalmát, melyet eddigi jutános árainkkal és szolid kiszolgálásunkkal eddig is szerencsések voltunk kiérdemelni továbbra is kérjük, vagyunk

kiváló tisztelettel

Wallerstein Fülöp Fiai.

ROSENBERG IZSÓ

czementárugyára, beton-, vasbeton- és aszfaltipar-vállalata

Telefon: 67. szám.

N a g y v á r a d.

Telefon: 67. szám.

Kizárólagos képviselők:

a „Beocsinyi Cimentgyári Unió“ gyáraitól
 a „Magyar Aszfalt Részvénytársaságtól“
 a „Heunebique“-féle vasbeton rendszerből.
 (Dr Zilinski Szilárd műegyetemi magántanár tervei szerint.)

az „Eternit-művek“ szab. azbeszt-pala gyártmányaiából stb.

Ajánlkozik mindennemű

beton és vasbeton aszfaltozás és aszfalt elszigetelési és Eternit-pala fedési munkálatok kivitelére.

C s a t o r n á k a t

saját gyártmányu, kívül-belül iszapolt, vízhatlan betoncsöveivel eszközöl.

Raktárt tart:

Első rendű Beocsini-, Portland- és Román-cementből.
 » » Egeresi szobrász és alabastrom-gipszből.
 » » Aszfalt fedéllemez és elszigetelő-lemezekből.

Saját gyártmányu diszes cémentlapok és műkövekből.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA

**MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK HATSCHÉK LAJOS
BUDAPEST-VI., ANDRÁSSY-ÚT 33.**

Hirdetések

jutányos áron

felvételnek

a

"TISZÁNTUL"

kiadóhivatalában.

Iszákosság nincs többé

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodálatos ellenesség teszi az iszákosság a szeszes italt. A COZA oly csendes és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér vagy gyermek egyaránt az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békítette ki ismét, sok sok ezer férfit a szegény és becstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Termédek fiatal embert jó utra, és szerencséjébe segített

és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította. Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják egy próbaadagot és egy köszönő irásokkal telt könyvet díj- és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződéssel biztos hatásáról. Kezünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

INGYEN PRÓBA 67. sz. Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek (Levelek 25 fillér, levelezőlapok 10 fillérre bérmentesítendők.)

COZA INSTITUTE
(Dept. 67.)
62, Chancery Lane.
London, Anglia.

Építetők szives figyelmébe!

Van szerencsém a t. építelő közönség szives tudomására hozni, hogy Budapestről hol több éven át az építkezés minden terén való gyakorlati kiképzése végett tartózkodtam, s Nagyváradon, mint építési vállalkozó, letelepedtem.

A modern építési ipar minden terén szerzett bő tapasztalataim képesítenek arra, hogy mélyen tisztelt megbízóim legmagasabb fokú igényeit is kielégíthessem és úgy pontos, mint becsületos munkával megelégedését kiérdemeljem.

Elvállalok építési tervezést, valamint kisebb nagyobb építkezéseket, javításokat és épületeknek állandóan való jókarban tartását év száma. B. leveleikre személyesen is megjelenek.

Kiváló tisztelettel

Kováts Sándor

okl. építő-vállalkozó. Hármass-u. 21. szám.

Ö cs. és apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán
A katonai jótékony célokra szánt

XXIV-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ezen Ausztriában egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 18.898 nyere-
ményt tartalmaz készpénzben 512.980 korona összegben.

A főnyeremény 200.000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéseért a cs. kir. lottójövedék kezelsedik.

A húzás visszavonhatatlanul 1905. évi június hó 15-én fog megtartatni.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. k-r. Vordere Zollamts-strasse 7. sz. a továbbá a lottójövedékben, dohánytözsdekben, adó-, posta-, táviráda és vasúti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvők részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság államsorsjátéki osztálya.

Lőrincz Mór Nagyvárad, Szt. János-u. elején.

Ajánlja nagyválasztéku solingeni, angol és svéd acél árukat
i. m.: önberetva, rendes beretva, haj- és szakál-vágó gé-
pek, zsebkések, konyhakések, szőlőajtó és kerti kések, ve-
nyigemetsző ollók, női kézimunka ollók, beretva fenő szi-
jak, kövek minden minőségben és mérsékelt árákért.

Borbély felszerelések eredeti
gyári árban.

Utazókofferek, sétabotok,
kuglibábok és golyók
nagy választékban.

Gramophon gépek és lemezek nagy választékban.

